

Realități Culturale

REVISTĂ DE ETNOGRAFIE, FOLCLOR ȘI CULTURĂ CONTEMPORANĂ

**Gladiola —
simbolul lunii
Gustar**

PAVEL POPA

Gustar — origini, semnificații, simbolistică 1

ANGELA OLĂRESCU

Chișinăul în volumele „Identitățile Chișinăului” 3

DUMITRU APETRI

Conștiință artistică și civică de invidiat.....4

SILVIA CERNIT

Arta nu este altceva, decât semnătura civilizației.....5

EUGENIA-CEZARA RACHIȚCHI

Mi-e dor... De-acasă mi-e Dor 8

ANGELA ABABII

Evaluarea bate la ușă 11

MARIA CUDLENCO

Biblioteca Publică Crihana Veche – Centru de Informare și Promovare Turistică în Lunca Prutului de Jos.....12

ANGELA ABABII

Să purtăm ie cu mândrie 13

VICTORIA ARUTIUNEAN

Școala de arte — diapazon estetic 14

MARINA NEGRU

O aromă de lectură la BPT Chirca 15

LEONID CEBOTARI

Ivan Turbină (dramatizare) 17

COLEGIUL DE REDACȚIE

Pavel Popa, redactor-șef

dr. **Varvara Buzilă**,
Muzeul Național de Etnografie
și Istorie Naturală

dr. hab. **Victor Ghilaș**

dr. **Mariana Cocieru**

Veta Ghimpu-Munteanu,
Teleradio-Moldova

Veronica Caraulan,
Direcția Culturală mun. Bălți

Gheorghe Nicolaescu,
muzicolog

Vizitați site-ul

www.casadecreatie.md

Acest site reprezintă mijlocul tehnic, care ne permite să oglindim și să arhivăm activitatea cultural-artistică de amatori și a meșterilor populari din republică.

Site-ul conține **arhiva digitală a revistei Realități Culturale**, disponibilă gratuit.

Compartimentul **Librărie** prezintă informații privind literatura metodică-științifică, de artă autohtonă și universală, necesară pentru instituțiile primare de învățământ artistic din republică.

Rubrica **Evenimente culturale artistice** va ține la curent cititorul cu diverse evenimente din viața culturală a țării, contribuind la promovarea și popularizarea culturii naționale.

În curând, pe site va fi disponibilă o **hartă interactivă** a satelor, raioanelor și zonelor folclorice.

Societatea culturală

Casa de Creație a Republicii Moldova

Proiectul „Realități Culturale”

Tel./fax redacție: (022) 20-25-55
Telefoane: (022)20-25-53, 069392909 (Ion Șarban)
Mob.: 069 39 24 98 (Pavel Popa, redactor-șef)

APARE CU SUPTORUL
INSTITUTULUI CULTURAL ROMÂN

E-mail: casadecreatie@gmail.com
Adresa: mun. Chișinău, str. București, 68, oficiile 338, 324
Paginare și machetare: Igor Condrea

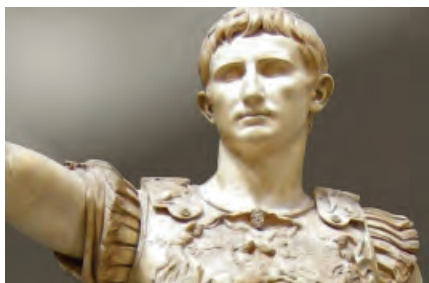
ISSN 1857-4424

Gustar

origini, semnificații, simbolistică

Potrivit calendarului Gregorian, luna August, ocupă locul opt în ordinea desfășurării anului și a șaptea gregoriană ce întrunește 31 de zile.

Tradiția populară românească ne confirmă că luna August numită de la origini „Sextilis”, în traducere din limba latină — luna a șasea în calendarul roman (calendar care începea cu luna martie), a fost numită în onoarea primului împărat roman Augustus Caesar în anul 8 î.Chr., fiind a opta luna a anului în jurul anului 700 î.Chr.

În popor se crede că numărul 8 este unul schimbător în viața de zi cu zi a omului fiind considerat cifra destinului.

August, Les Très Riches Heures du duc de Berry

În numerologie, cifra 8 este apreciată ca o combinație compusă din două cercuri închise — simbol al infinitului, dar și al firii duale, în care coexistă două începuturi opuse fiind în același timp și inseparabile.

În simbolistică, dar și în cugetarea creștină, numărul opt „marchează opoziția dintre Vechiul și Noul Testament. A opta zi accede celor 6 zile ale Creației și zilei a șaptea a Sabatului. Este simbolul transfigurării lumii, începută prin cuvântul lui Iisus, prin jertfa și învierea sa. Iisus rostește opt binecuvântări („fericiri”) ale Noului Legământ. Multiplicarea lui opt (888) este numărul emblematic al lui Iisus, în opoziție cu 666 — numărul lui Satan. Cifra opt culcată este simbolul infinitului. Numărul opt se află în relație cu otgonul — figură geometrică intermediară între pătrat și cerc și, ca atare, semnifică lumea intermediară între cea terestră, conotată prin pătrat, și cea uraniană, simbolizată prin cerc” (Evseev Ivan. Dicționar de simboluri. București: Vox, 2007). Totodată, „opt e numărul totalității și al echilibrului cosmic, reprezentate și prin cele opt direcții ale spațiului și prin roza vânturilor: patru puncte cardinale și patru direcții intermediare. Același număr, având o semnificație identică sau apropiată, îl au petalele lotusului, spițele roții, cele opt vârfuli ale crucii malteze sau ale crucii pravoslavnicilor ruși de rit vechi” (Evseev Ivan. Dicționar de simboluri. București: Vox, 2007).

Românii, lunii august îi mai zic: Augustu, Măselariu sau Gustar.

Gustar (gustatul ritual al boabelor de struguri) sau Secerar (luna secerișului) este una din lunile în care abundă recolte de tot soiul. Este ultima lună a verii. Gustar, este numele popular al lunii august, cu rădăcini

profunde îlegate de verbul a gusta, moștenirea fiind latinească. În acest timp i-a sfârșit secerișul, gospodarii satului se pregătesc pentru arăturile de toamnă, depozitează rezervele pentru iarnă.

Fiind cu origini în civilizația daco-romană și ajungând până în prezent, lunii Gustar îi sunt caracteristice un buchet divers de semnificații, iată doar unele:

- Numele lunii ne apropie face referire la apropierea toamnei.
- Poporul a numit luna august Gustar pentru faptul că anume în această perioadă se coc cele mai multe fructe și legume — mere, pere, prune, harbușii și zămoșii, se îndulcesc strugurii, pe care omul le gustă și le folosește pentru a se alimenta, zicând „poamă nouă în gură veche” etc.

• De asemenea, constatăm o strânsă legătură cu sărbătoarea religioasă „Schimbarea la față a Domnului nostru Iisus Hristos” (19 august), când se gustă poama nouă din rodul viilor.

- Fără îndoială, are loc recoltarea grâului, aratul loturilor propuse pentru semănat etc.

Potrivit Calendarului creștin ortodox pentru luna august 2021, românii basarabeni vor onora următoarele sărbători:

- 1 august — Duminica VI-a după Cincizecime. Aflarea moaștelor Sfântului Cuvios Serafim de Sarov.
- 2 august — Sfântul Proroc Ilie. Vor mai fi pomeniți Sfântul Cuvios Avramie și Atanasie.

- 4 august — Sfânta Mironosiță Maria Magdalena și Sfântul Mucenic Foca.

- 8 august — Duminica VII-a după Cincizecime. Sf. Mc. Cuv. Parascheva.

- 9 august — Sfântul Mare Mucenic Pantelimon și de asemenea Sfântul Cuvios Gherman și Sfinții Clement și Naum.

- 11 august — Sf. Mucenic Calinic.

- 12 august — Sfântul Mucenic Ioan Ostașul. Lăsatul secului pentru Postul Adormirii Maicii Domnului.

- 14 august — Scoaterea Sfintei Cruci. Începutul Postului Adormirii Maicii Domnului.

- 15 august — Duminica a VI-II-a după Cincizecime.

- 19 august — Schimbarea la față a Domnului nostru Iisus Hristos.

- 22 august — Duminica a IX-a după Cincizecime. Apostolul Matia.

- 25 august — Aflarea moaștelor Sfântului Ierarh Gavriil (Bănulescu-Bodoni).

- 26 august — Sfântul Cuvios Maxim Mărturisitorul. Sfântul Tihon de Zadonsk.

- 28 august — Adormirea Maicii Domnului. Sfârșitul Postului.

- 29 august — Duminica a X-a după Cincizecime.

Aducerea Sfintei Mahrame a Domnului din Edesa la Constantinopol. În această zi se face pomenirea Sfântului Mucenic Diomid.

De asemenea, românii din Republica Moldova vor sărbători la 27 august, Ziua Independenței Republicii Moldova și la 31 august, Sărbătoarea Limba noastră.

Flori specifice lunii august:

Gladiolele, flori perene ce fac parte din aceeași familie cu irișii.

Numele “gladiola” provine din latinescul “gladius”, în traducere — “sabie”, pentru că floarea plantei respective are o formă asemănătoare unei săbii. Tot în acest context trebuie să menționăm că “Gladius” este și rădăcina cuvântului gladiator, un soldat care “ trăia sau murea prin spadă”. De aici provine porecla gladiolei, de “Floare a gladiatorului”.

Legenda gladiolei

“Într-una din legendele latine, se povestește despre un crud comandat roman care capturase câțiva luptători traci și îi transformase în gladiatori. Se hotărâse ca în ciroul roman să se înfrunte mai întâi, Sevt și Terres, cei mai viteji și mai arătoși războinici traci și, totodată foarte buni prieteni. Premiul învingăto-

riului urma să fie libertatea și mâna fiicei comandantului. În ciuda mulțimii care aclama în speranța unei lupte sângeroase, Sevt și Terres au aruncat săbiile pe pământ și s-au încheștat într-o îmbrățișare caldă. Audiența a început să fluiere disprețuitoare și, în sunetele trompetelor, cei doi prieteni au fost uciși. În momentul în care trupurile lor au atins pământul, mânerul săbiilor lor sau transformat în două gladiole. Florile de gladiola au rămas până în zilele noastre un simbol al prieteniei, credinței și nobleței.

Asemeni multor altor flori din mitologia grecească, se spunea că gladiola s-a fi născut din sângele cuiva răpus de o moarte violentă. În redarea mutului lui Hyacinthus (Hiacint), ucis neintenționat de discul aruncat de Apollo, Ovidiu relatează că din sângele vărsat de frumosul tânăr au răsărit florile de zambilă (hiacint). Unii critici ai lui Ovidiu au susținut însă că acesta a greșit, florile cu pricina fiind de fapt gladiole.

Într-o altă legendă este menționat Erisichthon, un bărbat nesocotit care aprinsese un foc în mijlocul pădurii sacre a zeiței Demeter. Câțiva credincioși ai zeiței au încercat să îl oprească, însă el a ucis unul dintre ei, rețezându-I capul. Demeter a acoperit

locul în care fusese omorât credinciosul său cu flori având forma de sabie, flori pe care le-a numit gladiole. Pentru a se răzbuna, zeița a trimis “Foamea” în trupul ucigașului, care a devenit în acest fel veșnic nesățul, indiferent de câtă hrană îngurghia. Pentru a-și procura mai multă mâncare, el și-a vândut fiica, iar Demetra a transformat-o într-o gladiola pentru a veghea la mormântul victimei tatălui ei. În cele din urmă, după ce și-a risipit toată averea pe hrană, Erisichthon s-a autodevorat.

În limbajul florilor, simbolul gladiolei are semnificații contradictorii. Un buchet care include gladiole poate transmite următoarele idei sau mesaje: tărie de caracter, sinceritate, generozitate, grație naturală, somn etern, imaginative, uitare (<https://www.wattpad.com/383228357-limbajul-florilor-legende-mituri-legenda-gladiolei>).

Exista și o alta legenda, care spune că gladiolele au apărut pe pământ în urmă cu două milenii. Pe atunci, trăiau două surori gemene care însă erau foarte diferite între ele, ca temperament și caracter — una era cuminte, iar cealaltă era mai neastâmpărată. Cele două fete au murit, iar mama lor a fost sfâșiata de durere. S-a rugat la Dumnezeu ca ele să nu fie luate, iar Domnul a ascultat-o, transformându-le în două flori. Fiica cea ascultătoare s-a metamorfozat în crin, iar fiica mai rebelă, în gladiola. S-ar părea că de aici vine și porecla de crin sabie data gladiolei (<https://www.exquis.ro/secretul-pe-care-nu-l-stiai-care-este-floarea-ta-protectoare-functie-de-luna-care-te-ai-nascut/>).

Una dintre poveștile romane spune că “exista, odată, un comandant de oști foarte crud. Acesta a prins câțiva traci și i-a făcut gladiatori. După o vreme, în arena urmau să lupte doi dintre ei, Sevt și Terres, cei mai voinici luptători traci, care erau și buni prieteni. Învingătorul urma să devină liber și să primească de șotie pe fata comandantului roman. Însă, deși mulțimea îi incita să lupte, cei doi viteji și-au aruncat săbiile în nisip și s-au îmbrățișat, refuzând. Dispre-

tuiți de spectatori, ei au fost uciși de soldații romani. Atunci când trupurile lor au atins pământul, mânerule săbiilor lor s-au transformat în două gladiole. De aceea, gladiolele sunt, și astăzi, simboluri ale prieteniei, credinței și tăriei de caracter”

În simbolistica florilor, gladiolele sunt florile aventurii și ale aventurilor. În același timp, sunt florile iubirii, ale iubirii autoritare, grăbite, care însă este eterna, nerenunțând niciodată. Înseamnă însă și dragos-

te la prima vedere și generozitate. În codul floral, gladiolele sunt florile primilor pași în dragoste. Mesajul lor e asemănător cu al florii-soarelui, însă mult mai insistent, căci cere un răspuns ferm la întrebarea subînțeleasă Vrei să ne întâlnim? Pe de altă parte, ele pot însemna refuzul (<https://www.exquis.ro/secretul-pe-care-nu-l-stiai-care-este-floarea-ta-protectoare-functie-de-luna-care-te-ai-nascut/>).

De asemenea de rând cu gladio-

la mai sunt considerate flori ale lunii august și Floarea soarelui, Cărciumăresele și Levănțița.

Proverbe despre luna august:

Ploaia din august răcorește pădurea (proverb românesc)

Cine vrea să aibă must, să sape via în august (proverb italian).

Cui îi fierbe creierul în august, îi fierbe cazanul iarna (proverb turcesc) (<http://www.citatepedia.ro/index.php?q=luna+august&r=z>)

Să aveți o lună frumoasă!

ANGELA OLĂRESCU, DIRECTOR FILIALA „HRISTO BOTEV”

Chișinăul în volumele „Identitățile Chișinăului”

Biblioteca „Hristo Botev” și-a completat colecția de carte cu volumele „Identitățile Chișinăului”, coordonatori Sergiu Mustață și Alexandru Corduneanu, Editura „Arc”, 2012—2020 (apărută cu sprijinul financiar al Direcției Cultură a Primăriei mun. Chișinău ș.a.), ce elucidează aspecte necunoscute sau mai puțin cunoscute ale istoriei Chișinăului din ultimele secole. Volumele includ în sine materialele Conferințelor Internaționale „Identitățile Chișinăului” din mai mulți ani. În aceste șase volume

tarea și valorificarea locurilor emblematice, evenimentelor memorabile, a personalităților marcante din diferite sfere de activitate, monumentelor și multor clădiri de importanță istorică din secolele precedente este una din condițiile protecției și conservării patrimoniului cultural național.

Studiind Volumele „Identitățile Chișinăului” în care descoperim istoria orașului, observăm că oamenii creează prezentul și viitorul în baza trecutului. Volumele menționate reflectă literatura editată, festivalurile desfășurate, etniile conlocuitoare, personalitățile de valoare, arhitectura, urbanismul, mănăstirile construite etc. din diverse perioade ale istoriei orașului, cum s-a reconstruit istoria, tradițiile și obiceiurile.

Voi menționa cu certitudine că în construcția și dezvoltarea orașului Chișinău în diferite domenii în mare parte s-au implicat și etniile conlocuitoare, cea mai numeroasă fiind diaspora bulgară. Timp de două secole pe teritoriul Moldovei trăiesc mulți locuitori de naționalitate bulgară, o parte din ei au plecat din cauza unor circumstanțe istorice din țara noastră, dar cei care au rămas au păstrat limba, identitatea și specificul culturii naționale. În volumele „Identitățile Chișinăului” găsim informație despre cartierul bulgarilor (Strada bulgară — parte componentă a Chișinăului istoric), personalităților cu renume (Dmitri Mincov — un bulgar la cârma Chișinăului ; Bulgarul Hristofor Kirov (1844—1888) ; Bulgarii Chișinăului interbelic (1918—1940) ; Activitatea Dumei orașenești din Chișinău în perioada primarului Dmitri Mincov (1850—1854) ș.a. Din istorie cunoaștem că multe familii de etnie bulgară s-au stabilit cu traiul în Moldova, îndeosebi în orașul Chișinău, fugind de jugul otoman. Odată ce și-au găsit un adăpost, s-au stabilit cu traiul și s-au integrat în societatea polietică, bulgarii au început în mod direct a contribui la progresarea orașului Chișinău prin dezvoltarea meșteșugului, comerțului, culturii, construcția apeductului, amenajarea teritoriilor, păstrându-și totodată și valorile etnice.

putem găsi informație amplă despre dezvoltarea orașului Chișinău din punct de vedere economic, arhitectural, urbanistic, cultural, componente incluse în obiectivele patrimoniului istoric și cultural al orașului. Aceste culegeri de studii reflectă istorii și documente necunoscute scoase în evidență de către cercetători istorici, arhitecți, arheologi, critici de artă.

Orașul Chișinău are o istorie seculară, se află într-un proces de urbanizare și în continuă creștere, din an în an devine tot mai atractiv. Remarcăm că Chișinăului se dezvoltă nu chiar cu pași rapizi cum ne-am dori. Cunoaștem cu toții că patrimoniul cultural constituie una dintre cele mai importante componente ale moștenirii umane. Cerce-

Conștiință artistică și civică de invidiat

In memoriam Nicolae Dabija

DUMITRU APETRI

Totdeauna m-a ademenit prima carte a unui scriitor, comparând-o, în sinea mea, cu preponderență pe cea de poezie, cu prima dragoste. Deci, căutam în ea sinceritate și freamăt emotiv. Dacă lipseau aceste două calități, volumul, cu menirea să-l scoată pe tânărul poet în lume, pălea în ochii mei.

Când a apărut primul volum al lui N. Dabija „Ochiul al treilea” (Chișinău, 1975), am avut o profundă revelație sufletească, o deosebită satisfacție intelectuală. Mi-am zis fără rezerve: e poet din naștere, totodată e o conștiință artistică și civică de invidiat.

Reproduc câteva fragmente care denotă prezența unei evidente lucidități artistice și civice: *să-ți scrii poeziile toate din nou, / punând în loc de cuvinte fâșii solare; scriind să sporești ale foii lumine; sufletul meu e o carte, / pe care-o traduc în cuvinte; undeva, de iubirea cuiva, / dă la o parte asfaltul- / o floare; și atâtea cântece în țară / se cer tot mai altfel cântate; toate poeziile scrise de îndrăgostiți /*

să fie puse în abecedare; să scrii, numai să poți scrie, / o poezie, să palpitate ca inima; cat cântice ce mi-ar umplea ograda, / ce — spuse în aer — ar topi zăpada. Sunt de invidiat și evocările sale de ordin civic: să fii sămânță în câmpul / Patriei tale. / Ori sabie. Ori cântec; un nai să-mi fac / din țevi de armă, tăiate, / să cânt despre Pace și

despre / iubire, până departe.

Un deceniu și ceva în urmă, am intitulat un profil literar consacrat lui N. Dabija astfel: model creativ eminescian (cf. volumul „Atitudini și opinii”, Ch., 2010). Această analogie o considerăm potrivită din următoarele considerente: ca și Lucașăruț poeziei românești, autorul „Ochiului al treilea” s-a impus din tinerețea timpurie ca poet original, „dând dovadă de o cultură a versului, un simț fin al limbajului poetic, farmec emotiv și simplitate senină” (Arhip Cibotaru, prefață), și s-a aflat în ascensiune permanentă pe tot parcursul vieții. A făurit poezie romantică, imnică, elegiacă, programatic mesianică, mai multe dintre textele sale

versificate devenind cântece. E semnul cel mai elocvent al prizei înalte la cititor, la Măria sa consumatorul de frumuseți și de trăiri pătrunse de noblețe.

Ca dovezi grăitoare ale deosebitei conștiințe artistice se impun, de asemenea, numeroasele sale traduceri efectuate din opera unor mari creatori de poezie din Europa și Asia: J.W. Goethe, F. J. Lorca, V. Bianchi, J. E. Degrazia, V. Jukovski, O. Gombojan, M. Kanoat, G. Guliam ș.a. Se cuvine pomenit și volumul „Flori alese din poezia americană” (Chișinău, 2015). Citind o bună parte dintre aceste transpuneri, am rămas cu impresia (mi-am exprimat opinia și în presă) că au fost scrise în limba română. Într-un cuvânt, contribuția lui N. Dabija la recuperarea frumuseților lumii este una cu adevărat consistentă.

Critica și știința literară venea cu noi elogii la apariția volumelor de poezie ale lui N. Dabija, dar autorul simțea acut nevoia de a recurge la pana de publicist. Asta din motiv că plaiul basarabean se zbate de peste două sute de ani între drame și tragedii, cu excepția scurtei perioade interbelice.

Eminentul eminescolog D. Vatamanuc, referindu-se la publicistica poetului din Ipotești, constata că în istoria Țării Românești nu a fost nici un eveniment important care să-i scape marelui clasic. La fel a procedat, cu referire la Basarabia, și scriitorul din Codreni, oferindu-ne o publicistică de o stringentă actualitate și polivalență ideatică — mărturie a conștiinței sale civice.

Arta nu este altceva, decât semnătura civilizației

„Fiecare om ar trebui să asculte puțină muzică, să citească puțină poezie și să privească o pictură frumoasă în fiecare zi din viața sa astfel încât îngrijorările lumesti să nu-i omlitereze simțul frumosului pe care Dumnezeu l-a implantat în sufletul uman.”

JOHANN WOLFGANG VAN GOETHE

Acest motto se încadrează cu brio în aura care persistă în Școala de Arte din municipiul Strășeni — instituție ce educă tânăra generație în spiritul artistic pe parcursul a peste 60 de ani de activitate.

Instruirea și educația artistică este oferită celor circa 340 de elevi (profilul muzică — 202; arte vizuale — 49; arta dramatică — 37; arta

coregrafică — 52) de către profesorii școlii de arte a căror valori dominante sunt receptivitatea față de elevi, centrarea pe fiecare elev în parte, dezvoltarea aptitudinilor muzicale, antrenarea anumitor procese psihice senzoriale și cognitive superioare (percepțiile, gândirea, memoria, imaginația). Toate în ansamblu contribuie la formarea și dezvoltarea armonioasă și integrată a personalității creative, care se poate adapta la condițiile de schimbare ale vieții.

Calitățile și capacitățile îmbinate cu experiența pedagogică și buna intuiție a cadrelor didactice pot descoperi și valorifica talentul elevilor. Educația artistică se înscrie pe linia unei pedagogii a creativității, sti-

SILVIA CERNIT,
PROFESOR DE PIAN/MAESTRU
DE CONCERT, GRAD DIDACTIC
SUPERIOR ȘCOALA DE ARTE,
MUN. STRĂȘENI

mulând într-un mod propriu expresivitatea și originalitatea. Iar munca asiduă încununată cu talent și perseverență este reflectată prin rezultatele excelente ale elevilor.

Necăutând la transformările și schimbările impuse de pandemie, cadrele didactice ce activează în cadrul instituției de învățământ artistic demonstrează potențialul și forța de a se adapta la noile realități. Participarea elevilor la diverse activități culturale și concursuri de rang național și internațional, incrustează file de istorie în monografia școlii de arte — toate fiind confirmate cu diplome: Grand Prix, gradele I, II, III și de laudă.

Merită nominalizați elevii ghidați cu multă dăruire de cadrele didactice care duc faima Școlii de Arte nu numai în localitate ci și în afara ei.

Profilul **Muzica: Instrumente muzicale cu clape** (pian): Pleșca Daniela, clasa (cl.) a VIII-a, Zanevici Alexandrina, cl. a IV-a, Gheorghiu Ana, cl. a III-a, Croitor Filonila și Negară Andreea, cl. a I-a, pr. Cernit Silvia; Stati Oleg, cl. a VIII-a și Scurtu Kira, cl. a III-a, pr. Baxanean Parascovia; David Nyccole-Rebecca, cl. a IV-a, pr. Chicu Tatiana; Sîrbu Ana, cl. a I-a, pr. Arhip Silvia;

Elevii nominalizați au obținut performanțe notorii în cadrul următoarelor concursuri:

- 2020, iulie — Concursul Internațional Сузір'я святогір'я-Gold Europe, Ukraina-Praga-Cehia; Concursul Internațional Весення

мозаика, or. Moskova, Russia; Concursul Internațional *Nouvelles etoiles*, Franța; Festivalul-Concurs Național Дерзайте ребята!-2020, or. Chișinău;

august — Concursul Internațional *All Arts*, or. Chișinău;

decembrie — Festivalul-concurs Național Весёлая карусель-2020, or. Chișinău;

- 2021, *ianuarie* — Concursul Internațional *Talents of the 21st century*, or. Varna, Bulgaria;

februarie — Concursul Internațional *All Arts*, or. Chișinău;

martie — Festivalul-concurs Internațional *Sozvezdie-Europe-Asia 2021*, or. Bacu, Azerbaidjan; Festivalul-concurs Internațional Лиманські зорі, ed. a III-a, or. Nicolaev, Ucraina;

aprilie — Concursul Internațional *Racconto di primavera*, or. Ravenna, Italia;

mai — Concursul Național de Muzică Instrumentală *7 note muzicale*, ed. a I-a, mun. Cahul; Festivalul-concurs Internațional Дерзайте ребята!-2021, or. Chișinău; Concursul Internațional *All Arts*, or. Chișinău;

iunie — Festivalul-concurs Național *Pianul a doua pasiune*, ed. a VI-a, (cu participare internațională), or. Râmnicu-Vâlcea, România.

Instrumente muzicale cu coarde (vioara): *Popadiuc Daniel*, *Baciu Ion*, cl. a VIII-a și *Voloc Michela*, cl. a V-a, prof. Donica Victoria, m/c Cernit Silvia și Mihail Bobeica; Țaca Cristina, cl. a VII-a și *Chimișer Dumitrița*, cl. a VI-a, pr. Lepădatu Silvia, m/c Gladchih-Cibotari Nadejda; *Cibotari Polina*, cl. a V-a, prof. Glavan Svetlana, m/c Gladchih-Cibotari Nadejda și Mihail Bobeica; *Ețco Sevastiana*, cl. III-a, *Calancea Andreea*, cl. a III-a, prof. Donica Victoria, m/c Cernit Silvia; *Slupețchi Maxim*, cl. a III-a, *Baltaga Alexandra*, cl. a II-a, prof. Lepădatu Silvia, m/c Gladchih-Cibotari Nadejda.

Elevii nominalizați au obținut realizări valoroase în cadrul următoarelor concursuri:

- 2020, *septembrie* — Festivalul-concurs Internațional Осінній

Злата Фест, Ucraina;

octombrie — Festivalul-concurs Internațional *Panorama Art*, Ucraina; Festivalul-concurs Internațional *Universe Mega Fest*, Ucraina; Festivalul-concurs Internațional *Yula Art Fest*, Ucraina; Festivalul-concurs Internațional *Sozvezdie Podzimu / Gold Europe 2020*, Ucraina;

noiembrie — Festivalul-concurs Internațional Жар Птиця, Ucraina; Concursul Național de interpretare la vioară *Dumitru Blajinu*, ed. a I-a, or. Chișinău;

decembrie — Festivalul-concurs Internațional *Best Voice 2020*, or. Melitopol, Ucraina; Festivalul-concurs Internațional *More Emotions*, Ucraina; Festivalul-concurs Internațional *Christmas Stor*, Georgia, Festivalul-concurs Internațional *Kharkiv-Fest 2020*, Ucraina; Festivalul-concurs Internațional *Universe of Arts*, ed. a III-a, or. Odessa, Ucraina; Festivalul-concurs Internațional Відзнака Святого Миколая, or. Львів, Ucraina; Festivalul-concurs Internațional *Winter Dreams*, Ucraina; Festivalul-concurs Național Весёлая карусель-2020, or. Chișinău; Festivalul-concurs Internațional *Gold Europe Fest*, or. Berlin, Germania;

- 2021, *ianuarie* — Concursul Internațional *Sfântul Nicolai unește talente*, or. Herson, Ucraina; Concursul Internațional *Talents of the 21st century*, or. Varna, Bulgaria; Concursul Internațional *Winter Art Fest*, or. Kiev, Ucraina;

februarie — Festivalul-concurs Internațional Святий Валентин Talents Fest, Київ, Ucraina; Festivalul-concurs Internațional Любов без меж, Ucraina; Festivalul-concurs Internațional *Kharkiv Music Fest*, Ucraina; Concursul Internațional *All Arts*, or. Chișinău;

mai — Festivalul-concurs Internațional de Muzică Instrumentală *Do Re Mi Fest*, ed. a IV-a, 2021, or. Chișinău; Concursul Național de Muzică Instrumentală *7 note muzicale*, ed. a I-a, 2021, mun. Cahul; Festivalul-concurs Internațional Дерзайте ребята!-2021, or. Chișinău; Concursul Internațional *All*

Arts, or. Chișinău; Festivalul-concurs Național al interpreților violoniști *Vladimir Dodon*, ed. a IV-a, or. Călărași.

Instrumente muzicale cu coarde: Ansamblul de violoniști *Piu mosso*, pr. Lepădatu Silvia, m/c Cernit Silvia;

- 2020, *noiembrie* — Festivalul-concurs Internațional *European Talents — 2020*, or. Budapesta, Ungaria;

decembrie — Festivalul-concurs Internațional *Universe of Arts*, ed. a III-a, or. Odessa, Ucraina; Festivalul-concurs Internațional Відзнака Святого Миколая, or. Львів, Ucraina;

mai — Concursul Internațional *All Arts*, or. Chișinău.

Instrumente muzicale aerofone (clarinet, saxofon): *Lepădatu Vlad*, cl. a I-a clarinet, *Zuza Ion*, cl. III-a, clarinet, *Mereuță Robert*, cl. VII-a, clarinet, *Certan Adrian*, cl. II-a, saxofon și *Sîrbu Alexandru*, cl. VII-a, saxofon, pr. Voloc Alexei, m/c Cernit Silvia;

Elevii nominalizați au obținut rezultate excepționale în cadrul următoarelor concursuri:

- 2020, *iunie* — Festivalul-concurs Internațional *GOLD EUROPE / STAR 2021—2021*, Ucraina-Praha;

decembrie — Festivalul-concurs Internațional *Remember CHRISTMAS Tales*, ed. a III-a, România; Festivalul-concurs Internațional *Garmonia Talent Fest*, ed. a VIII-a, or. Pereyaslav, Ucraina;

- 2021, *mai* — Concursul Național de Muzică Instrumentală *7 note muzicale*, ed. a I-a, mun. Cahul; Concursul Internațional *All Arts*, or. Chișinău.

Instrumente muzicale populare (acordeon): *David Natanael*, cl. a II-a, pr. Buga Ion.

- 2020, *Arta corală:* Corul de elevi *Simphony*, dir. Valentina Istratii, m/c Chicu Tatiana; Ansamblul coral *Allegría*, dir. Valentina Istratii, m/c Chicu Tatiana;

- 2020, *octombrie* — Concursul Internațional *A ruginit frunza din vii*;

decembrie — Festivalul-concurs Internațional *Colinde, Colinde...*;

- 2021, *ianuarie* — Concursul Internațional al tinerilor interpreți de cântece de Crăciun ed. a III-a, or. Daugavpils;

mai — festivalulu-concurs Național de Muzică Sacră *Hristos a Învățat*, or. Chișinău; Concursul Național de Muzică Corală *Hora Primăverii*, ed. a VI-a, or. Chișinău.

Discipline muzical-teoretice (Teoria elementară a muzicii și solfegeii, literatura muzicii): Țaca Cristina, cl. a VII-a, *Croitor Valeria*, cl. a V-a și *Cernit Angelica*, cl. IV-a, prof. Popa Viorica.

- 2020, *decembrie* — Festivalul-concurs Internațional Я-Супер-Зірка, or. Berdiansk, Ucraina;

- 2021, *aprilie* — Olimpiadă Internațională la Literatura Muzicii Юный музыковед, or. Moskova, Russia;

mai — Olimpiadă Internațională la Solfegeii Доминанта, or. Moskova, Russia.

Discipline opționale (canto): *Alexei Cătălin*, prof. Sîrbu Doina; *Ciorăscu Alexandrina*, *Calmiș Adela*, prof. Druță Lucia;

- 2021, *noiembrie* — Concurs de creație al Tinerilor Generației ARS ADOLESCENTINA, ed. a XIX-a, dedicat compozitorului și interpretului Petre Teodorovici cu prilejul aniversării a 70 ani de la ziua nașterii, or. Chișinău;

martie — Festivalul-concurs *Mamă, doar Mamă, Secțiunea Interpretare Pop Românesc*, România;

iunie — Festivalul-concurs *Vocă copilăriei, Secțiunea Pop românesc*, or. București, România.

Arta coregrafică: Ansamblul de dans popular *Codrenii*, prof. Lepădatu Ivan, m/c Barbos Gheorghe.

- 2021, *mai* — Concursul Internațional *All Arts*, or. Chișinău.

Arta dramatică: *Pleşca Danie-*

la, Botnaru Cătălina, David Daniela, Filipciuc Corina, Andreia Blinschi, Cozmulici Valeria, Arina Radu, Bostănică Diana, Botnari Iuliana, prof. Claudia Nestor; *Sîrbu Adelina*, prof. Radvan Ruxanda; *Calmiș Adela*, prof. Druță Lucia;

Elevii nominalizați s-au învrednicit de înalte realizări în cadrul următoarelor concursuri:

- 2020, *septembrie* — Concursul Național de poezie patriotică *Țara mea cu grai de dor*, or. Chișinău; Festivalul-concurs Național de folclor literar *Povestitorii satului*;

- 2021, *februarie* — Concursul Internațional de lectură și creație *Pro Lectura 2021*, ed. a III-a, or. Chișinău; Concursul Republican dedicat lui Grigore Vieru, organizat de Parlamentul Republicii Moldova, or. Chișinău;

martie — Festivalul-concurs *Mamă, doar Mamă*, România.

Arte vizuale: *Sîrbu Mihai, Luganschi Oleg, Breahnă Alexandrina, Breahnă Gabriela, Robu Andrea, Zelinski Denis, Cioară Cătălin*, prof. Diaconu Rodica; *Iovu Dumitrița, Ioniță Aleassandro, Tazlovan Arina, Calancea Eudochia, Staver Evelina, Panuș Livia*, prof. Țurcan Natalia; *Vlad Mădălina, Ursu Georgian, Cobzari Patricia, Globa Nadina*, prof. Ungureanu Svetlana.

Elevii nominalizați au obținut locuri de frunte în cadrul următoarelor concursuri:

- 2021, *martie-aprilie* — Concurs Internațional *Golden Easel 2021*, Ucraina;

martie-mai — Concurs Național *Eficiența energetică prin ochi de copil*;

aprilie-iunie — Concursul Național de Arte Plastice și Artizanat *Lumea în viziunea copiilor*, ed. a XIV-a, cu genericul *Comunitatea mea de vis*, or. Chișinău.

Școala de Arte — Instituție de

Învățământ Artistic Extrașcolar, merită aplauzele întregii societăți, care la data de 13 iunie, 2021 a finalizat anul de studii prin organizarea unui spectacol de totalizare. În cadrul festivității au evoluat elevii-laureați ai concursurilor naționale și internaționale și colectivele artistice ghidate cu multă grijă de cadrele didactice.

La manifestare au fost prezenți părinții elevilor și reprezentanții Administrației Publice Locale: dna Valentina Casian — primarul municipiului Strășeni și dna Elena Pereu — vice-primar. Doamna Valentina Casian a felicitat elevii și corpul didactic cu acest prilej, mulțumindu-le celor, care duc faima mun. Strășeni, care sunt considerați ambasadori ai culturii, menționând că: „Arta nu este altceva, decât semnătura civilizației, iar la Strășeni cultura ocupă locul binemeritat”.

Eficiența activităților artistice contribuie la elaborarea integrală a unor conținuturi și forme, determinate de rezonabilitatea acestora în procesul instructiv-educativ, precum și de valoarea lor pentru formarea și dezvoltarea educației artistice a elevilor.

Misiunea profesorilor a fost și rămâne de a promova talentele autentice, de a ridica nivelul de pregătire profesională al elevilor care devin adevărați purtători ai culturii în comunitate.

Formarea tinerei generații în baza valorilor general-umane prin educația cultural-artistică, dar și dezvoltarea unei personalități armonioase, cu o aleasă sensibilitate pentru valorile etice, estetice și spirituale — acestea sunt valențele reale pe care le punem în evidență și le dezvoltăm la elevii ce studiază în cadrul Școlii de Arte din municipiul Strășeni.

PENTRU A NE PĂSTRA CULTURA, TREBUIE SĂ CONTINUĂM SĂ O CREĂM!

Mi-e dor...

De-acasă mi-e Dor

DR. EUGENIA-CEZARA
RACHIȚCHI

Motto: „Cartea este sufletul
cuibărit în palmele filelor”
/Eugenia Manea-Cernei/

Spunea mult regretatul **Nicolae Dabija**: „Și cărțile au suflet, uneori le auzi în preajmă cum respiră, cum plâng, cum râd, cum se miră și-ți fac din zile moarte — sărbători”.

O adevărată sărbătoare, o splendidă revelație, mi-a adus în suflet, în aceste zile pandemice, înfășurate-ntr-un gri dens, un volumaș mic, (care mi-a răvășit întreagă ființă), cu-n nume sugestiv... „*Chemarea casei de acasă*” (Chișinău, Print-Caro, 2021, 56 pagini).

Publicistul, satiricul, poetul **Alexandru-Horațiu Frișcu** dedică acest tulburător poem (187 de catrene)...

„tuturor celor care mai au câte o casă însingurată undeva pe-o pantă de deal sau într-o vale înmiresmată.”

Zic că mi-a răvășit întregul infinit al sufletului, fiindcă e vorba de un poem-îmn consacrat casei părintești. Cine, oare dintre noi, cei plecați cândva de Acasă, n-a purtat permanent în cele mai tănuite ungherașe ale inimii imaginea căminului părintesc, icoana celor două ființe scumpe — Mama și Tata, oglinda unui izvor cu imensitatea cerului în el, scârțitul ușurel al fântânii copilăriei, când din Cerul ei scoteam căldărușa cu apă-i răcoritoare și dulce? Cine? — Toți!

De-am avut un drum drept sau ne-am rătăcit prin labirintul vieții, în inima noastră, în acest CD care este sufletelul nostru, am păstrat aceste

imagini scumpe și dragi, care ne-au călăuzit pașii prin vârstele noastre — aceste inele luminoase ale Timpului. Da, tonurile din trecut au un ecou permanent în noi, alinându-ne, sau zguduindu-ne, prin amintiri Dorul cel Mare de Acasă.

Omul, acest mic univers, e înzestrat cu Memorie, un mare Har, dăruit nouă de Dumnezeu, prin intermediul căreia, putem da vâlul Timpului înapoi și, oricând, putem reveni la acea vitalitate inocentă — la copilărie, această perioadă edenică a noastră, un fel de al cincilea anotimp, poate cel mai gingaș și luminos. Dar ce copilărie fără casa părintescă, fără soba caldă și mângâietoare, fără aerul parfumat cu busuiocul de la icoane, fără vocea domoală și plină de taină a Mamei, fără vocea gravă a Tatei, care îngâna câte o doină la gura sobei, fără nucul din fața casei, ramurile căruia, ca niște candelabre, se profilau pe imensitatea azurie a cerului?... Da, avea dreptate Taittirya, în *Upanisade*, când ne îndemna: „O divinitate să-ți fie Mama, o divinitate să-ți fie Tata”. Anume aceste două ființe scumpe și adorate sunt, cum scria Victor Teleucă, „două planete care gravitează sensul existenței noastre.”

Așa, cândva demult, binecuvântați de apele izvoarelor de acasă, de razele soarelui din nucul de la poartă sau din dudul cu fructe dulci din copilăria noastră, sau de sfaturile pline de tâlc ale părinților, am pornit în lumea mare să dezghiocăm semința Luminii. Binecuvântarea, după *Dic-*

ționarul de Simboluri, autori Jean Chevalier și Alain Geerbrant, înseamnă un transfer de forță, deci a sanctifica, a sfinți prin cuvânt, adică a apropia ceva anume de sfânt, care constituie forma cea mai înaltă a energiei cosmice.

Spuneam la început că o carte poate să-ți trezească sentimente tănuite, poate să-ți declanșeze acel Dor mistuitor, care te pornește la drum... spre baștină, spre casa părintească, care-i Altarul nostru, dacă vrei, chiar *Axis mundi*, fiindcă pentru fiecare dintre noi ea este centrul lumii, Templul nostru, este imaginea Universului: pereții ei sunt punctele cardinale, acoperișul — bolta cerească, ferestrele — o deschidere spre lumină, simbolizând receptivitatea, ușa, cu fața spre soare-răsare, e o frontieră energetică între două stări — exterior și interior. Deci, casa este un simbolism cosmic, prin ea se face un canal de comunicare cu Providența. Din acest Dor de baștină, a pornit și poetul nostru **Alexandru-Horățiu Frișcu** spre casa Copilăriei. Și din această întâlnire spirituală a luat naștere acest poem nostalgic și luminos, imnic și crengian, dureros și senin, mirific și adevărat, pe care l-a structurat în șapte capitole. Să-i urmărim întâlnirea:

„Pe panta ce coboară spre o vale,
Prin rămuriș și ierburi necosite,
Stă o casă-n straie ancestrale,
Dar în mare parte ponosite.”
(Cap.I, p.5)

.....
„M-am oprit la poarta încuiată,
Privind-o peste gard, ca un străin
Că de-o vreme cheia e păstrată
Nu la copiii ei, ci la vecini.”
(Cap.II, p.12)

.....
„Ajuns în fața ei m-am închinat,
Măcinat de-amara nostalgie,
Apoi cu pietate-am sărutat
Pragul nepășit de-o veșnicie.”
(Cap.II, p.14)

.....
„Cu mâna stând pe clanța în rugini
Parcă simțeam că mă-ncălzea ceva,
Cred c-a fost căldura unei mâni,
Păstrată-n clanța ușii de cândva.”
(Cap.II, p.14)

Spunea Heraclit: „Nu vei găsi hotarele sufletului (...) atât de adâncă este taina lui.” Și, iată în această profunzime a sufletului, Alexandru a revăzut întreaga sa copilărie, totul se perindă ca-ntr-un film, cu o nestăvilită energie. Deci, avea dreptate Durant, când afirma că „*spiritele noastre nu sunt decât licăririle schimbătoare ale luminii eterne*”, care au înmagazinat pe parcursul anilor această comoară și, de la această întâlnire, ea a răbufnit, a țâșnit și s-a contopit într-un tot întreg. Și poetul, personificând totul ce-i păstrase sufletul, stă la sfat cu această casă precum cu o ființă dragă:

„Cum tu, iubito, porți doar haine vechi
Și apari în despletite hume,
Tu, coborâtă din luciri străvechi
N-ai acum ce ieși în lume?!”
(Cap.I, p.11)

Și ca-ntr-un film treceau prin fața mea:
Când tata stând pe scaun lângă foc,
Când mama cum în veci trebăluia,
Când noi micuți sărind din loc în loc.

„În casa mare-n colț spre răsărit,
Veghea icoana Maicii lui Hristos
Și totul părea sfânt și aurit
De nimbul ei senin și luminos.”
(Cap.II, p.17)

Această ființă, care este casa părintească, rămasă în siguranță.

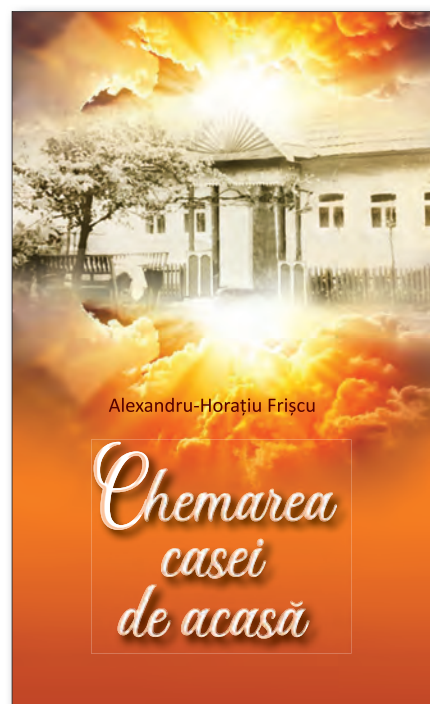
„Chiar și acum, la greu și disperare,
Dacă ar apare cineva în prag,
Ea ar uita de toata lui uitare
Și l-ar primi, și-mbrățișa cu drag.”
(Cap.I, p.7)

Și lângă sobă sta-vor noaptea toată,
Tot discutând cu gând la viitor:
O casă părăsită și uitată
Cu-n fiu ingrat și-n veci rătăcitor.”
(Cap.I, p.8)

Dar a trecut și ea prin multe greutăți, cu regimuri totalitare și...

„O dorea ceva fără să spună
Ținea ascuns un nenoroc al său,
Îi furase patria străbună
Și îl pierduse-un timp pe Dumnezeu.”

„Își mai pierduse și identitatea,
Numele, prenumele și graiul.

I se destrămasă unitatea
Și mai greu îi devenise traiul.”
(Cap.IV, p.27)

A intrat și-n Casa Mare, aerul copilăriei i-a învăluit întreaga-i ființă, nici nu putea fi altfel, aerul e simbolul spiritualității. Și deodată a simțit din nou:

„Sufletul la toate era mama
Cu sfatul ei cel drag și înțelept
Și acum parcă-i zăresc marama
Cu franjuri lungi ce-i coborau pe piept.”
(Cap.IV, p.30)

A privit albul pereților, acel alb matern, de matrice, care-l intuim încă cu ochii închiși, întâiul lichid nutritiv, laptele, care prin străluminarea sa argintie amintește de albeața crinului și a lotusului sau a nufărului. Această alchimie tainică este Alfa și Omega ființei omenești, prin ea se trezește sufletul și proclamă splendoarea unui alb, care este și cel al luminii, al purității.

De aceea și casa este un simbol feminin, cu sensul de refugiu, de mamă, de protecție, de matern. De aici a izvorât și catrenul:

„Toate într-o logică firească
Simțeam cum mă întreabă dojenit:
— Ai uitat de casa părintească
De ce așa târziu, tu, ai venit?”
(Cap.II, p.18)

Așadar, întoarcerea noastră la casa părintească este o întoarcere la mamă, la matrice, la starea primordială. De aici ne încărcăm acumulatele spirituale care, prin energiile încă necunoscute, ne ajută să învingem toate obstacolele vieții.

A trecut Alexandru și pe la izvorul din vale și pe la fântâna cu apa cea vie și neprihănită a copilăriei. Toate au astăzi alt aspect, dar ele tot sfinte au rămas, fiindcă sacralizarea izvoarelor este universală, în genere apa este, cum spunea cineva, sângele divin, sămânța cerului. Și, Cerul cu albăstrimea lui, cea mai imaterială dintre culori, este simbolul complex al ordinii sacre a Universului. A ieșit în curte, a pășit prin malahiticul etern al ierbii:

„Orice fir de iarbă din ogradă
Febril așteaptă pașii de cândva,
Pașii celor duși deja-n baladă
Și-ai celor rătăciți pe undeva.

Sfânta iarbă verde de acasă
O iarbă cu nuanțe de smarald,
Nu-i ceva ca dânsa mai frumoasă
Cu un impact mai gingaș și mai cald.”
(Cap.VI, p.43)

A trecut prin livada de cândva, în memorie i-a străfulgerat imaginea Dudului, care a fost sacrificat la plecarea pe ultimul drum al tatălui... Dudul, la chinezi, se zice, că-i reședința Mamei soriilor și prin el se înalță soarele la răsărit. Apoi a urcat în podul casei, — pe-o ursoaică sta un coș cu lână; într-o parte sta un vraf de spate; mai erau vârtelnițe, fofeze, și suveici și mosorele... — toate parcă puse să sfideze ”Vremea ce trecuse peste ele”:

„În toate stă amprenta unor mâini,
Lăsate pe zidurile divine,
Ce-atestă clar că foștii ei stăpâni
Concomitent s-au și zidit pe sine.

Și-n lutul uns de mama pe pereți
Se văd urme-a palmelor crăpate,

Pe-a căror bătători poți să înveți
Mult mai mult ce poți lua din carte.”
(Cap.VI, p.44)

I s-a făcut dor și de sobă, de cămin, de vatră, flacăra căreia nu-i altceva decât un simbol al dragostei, care ca un centru solar reunește ființele prin căldura și lumina sa. A strâns câteva vreascuri și le-a aprins și... îndată căminul a devenit acel sanctuar, unde s-a simțit protejat de Dumnezeu, iar flacăra i-a purificat și iluminat gândurile, amintirile:

„Dar câte pe atunci nu se făceau,
Când zarea era plină de cocori,
Și tot privind spe ceruri cum zburau
Și tu-ncercai din răspuțeri să zbor.”
(Cap.V, p.34)

Și astăzi, când părinții nu mai sunt,
Eu nu mă plâng că soarta i-a luat,
Că mă rog, așa e pe pământ,
Ci mulțumesc că Domnul mi i-a dat!”
(Cap.IV, p.32)

Și-așa stând lângă sobă s-a întreb-
bat:

Și cum să-ntorci căldura unor mâini
Sau valul cald din soba cu povești,
Deși o viață stăm printre străini
Simțim balsamul casei părintești.”
(Cap.VII, p.52)

Stând la sfat, depănând amintiri
cu această ființă a așternut următoarele
catrene:

„Toate de prin curte ne sunt sfinte,
Un verb nespuse ne cheamă înapoi,
Chiar de nu oftează prin cuvinte
Și ea tot suflet are ca și noi.”
(Cap.VI, p.42)

„Uneori îmi pare că ea poate
Să-și pună o desagă în spinare,
Plină și-ndesată cu de toate,
Să vină după noi în lumea mare.”
(Cap.VII, p.50)

S-ar putea într-o clipă nefastă să
se spargă cu-n geam fărâmițat

„... și privirea mamei din fereastră
La care ea cu dor ne-a așteptat.”
(Cap.VI, p.45)

Da, în zborul Timpului se pot în-
tâmpla multe...

„Dar cum să nu revii la locul sfânt,
La cuibul cald de unde am zburat,
La raiul ce-l avem noi pe pământ,
Cel mai senin, mirific și curat.”
(Cap.VI, p.42)

Și continuă:

„Sau poate cineva ar încerca
Ca să revigoreze vechiul rost,
Atunci spre cer din nou s-ar ridica
Sacralizata casă care-a fost.”
(Cap.VII, p.53)

Cu adevărat această cărțuție,
acest volumaș, m-a purtat prin toa-
te tănuitele ungherașe ale copilăriei,
ale adolescenței și maturității, lumi-
nându-mi fiecare celulă, făcându-mă
să meditez prelung asupra simbolicii
ce ne leagă de casa părintească.

E o lirică luminoasă, nostalgică,
febrilă, dar și solară... Da,

„Casa părintească nu-i doar casă,
În înțelesul uzual, firesc,
Ea-i povestea sfântă și frumoasă
Trimisă ca un dar dumnezeiesc.”
(Cap.VII, p.54)

Aveam un poem drag inimii
mele „*Copacul descătușat*” de Tudor
George, un poem copleșitor de fru-
mos, de filosofic și plin de lumină.
La acest poem reveneam de câte ori
simțeam că-mi slăbește aura, mi se
descarcă bateriile. Am găsit similitu-
dini cu poemul Dlui Frișcu *Chema-
rea casei de acasă*.

Felicitări autorului, Dlui **Alexandru-Horațiu Frișcu**, cu urări de
multă sănătate, inspirație divină și
realizări frumoase pe viitor și perse-
verență.

Sunteți un om-flacăra! Aveți un
Suflet frumos!

Evaluarea bate la ușă

E mare forfotă pentru bibliotecari. Se apropie evaluarea și nu e timp de pierdut. Iarăși trebuie de întocmit un raport, un bilanț a tot ceea ce ai făcut pe parcursul a cinci ani. Și e bine dacă ai reușit să aduni ceva, dar dacă nu prea.... Ce-i de făcut?

La data de 20 iulie 2021 în incinta sălii de festivități a Casei de Cultură Ștefan Vodă, Direcția Cultură, Tineret, Sport și Turism Ștefan-Vodă, în parteneriat cu Biblioteca Națională a Republicii Moldova și Consiliul Biblioteconomic Național a organizată o sesiune de instruire / întrunirea de lucru cu participarea bibliotecarelor Bibliotecilor Publice din localitățile raionului și a bibliotecarelor instituțiilor școlare.

Mai întâi de a porni sesiunea de instruire profesională, am ținut să atenționăm pe prim plan sănătatea colegilor, deoarece ne aflăm în perioada pandemică a fost invitată doamna Mariana Haret, șef IP Centru de Sănătate Ștefan Vodă, cu o informare (întrebări și răspunsuri) referitor la vaccinarea împotriva COVID-19.

Sesiunea de instruire a fost axată pe mai multe subiecte:

- Regulamentul privind evaluarea bibliotecilor publice (criteriile minime în baza cărora se va realiza evaluarea, cota de atragere a membrilor comunității la bibliotecă, colecții și resurse informaționale variate corespunzătoare profilului comunității, impactul serviciilor, care sunt dezvoltate conform necesităților membrilor comunității, eficiența utilizării bugetului și dezvoltarea parteneriatelor). Formator Ludmila Corghenici, Șef Secție Centrul de Formare Continuă în Biblioteconomie și Științe ale Informării, BNRM.

- De către directorul adjunct, Direcția Dezvoltare și prelucrarea resurselor infodocumentare, BNRM Aliona Muntean a fost abordat subiectul la tema: *Integrare bibliotecilor din Ștefan Vodă în procesul CNCPC (catalogul național colectiv partajat) care este parte componentă a Sistemului Integrat al Bibliotecilor Informatizate din Moldova SIBIMOL.*

- Al treilea subiect a fost prin realizarea unui focus grup în cadrul studiului planificat *Lectura în*

comparație intergenerațională, Programul Național LecturaCentrală a fost organizat în sala de lectură a Bibliotecii Publice Orășenești Ștefan Vodă, facilitator fiind Victoria Vasilița, director executiv al ABRM.

În cadrul activității a fost prezentată oficial rețeaua de biblioteci din raion, directorul Bibliotecii Publice Orășenești Ștefan-Vodă, doamna Aurelia Vrabie, care în discursul său a venit cu mai multe sugestii și propuneri referitor la Regulamentul de organizare și funcționare a Bibliotecii Publice Orășenești Ștefan Vodă cu statut de centru biblioteconomic.

Scopul întrunirii s-a atins la cele mai înalte cote. Sperăm că sa conturat o relație mai strânsă și un dialog care va continua în domeniu, astfel dinamizând activitatea profesională.

Le spunem un mare mulțumesc formatorilor de instruire profesională. Comunitatea bibliotecarelor depunând dosarele speră că membrii Comisiei nu vor fi prea exigenți, ci dimpotrivă se vor arăta mai indulgenți.

Curaj și baftă dragi bibliotecari!

Biblioteca Publică Crihana Veche – Centru de Informare și Promovare Turistică în Lunca Prutului de Jos

Satul Crihana Veche este situat în sudul Moldovei, în Lunca Prutului de Jos.

Regiunea Lunca Prutului de Jos are capacitatea să ofere o diversitate de produse turistice destinate unei game variate de turism. Crihana Veche, alături de alte sate are o istorie și o cultură bogată. Atât în Crihana Veche, cât și în această zonă există numeroase situri arheologice, monumente religioase și monumente ale naturii, muzee, alte obiective turistice de importanță națională și internațională.

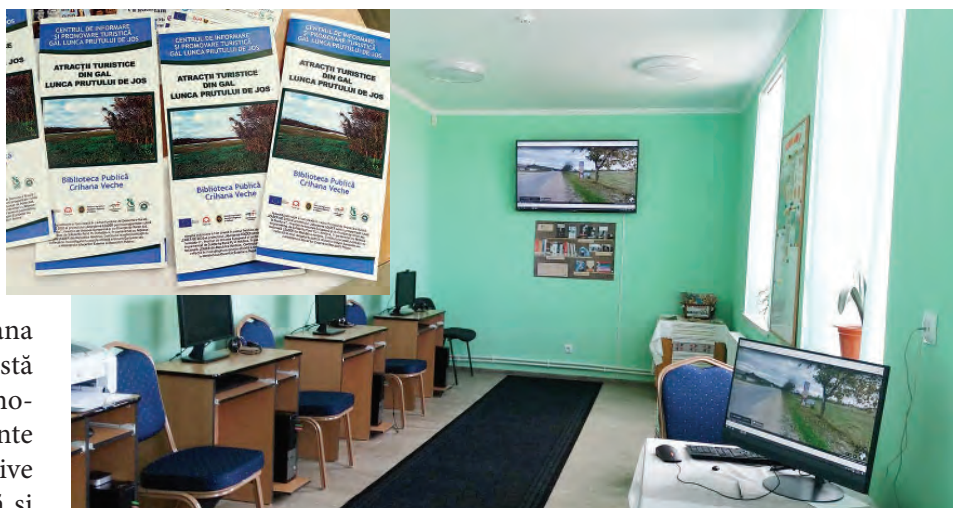
Tradițiile și obiceiurile locale, meșteșugurile populare se includ în tezaurul arhaic și etnofolcloric al satului nostru, dar și al comunităților din regiune și reprezintă cartea lor de vizită.

Toate aceste puncte de interes turistic nu sunt îndeajuns cunoscute și nici valorificate la adevăratul lor potențial, deoarece, nivelul de informare și promovare a ofertelor și atracțiilor turistice din localitate și regiune este redus.

În zonă nu există nici un centru de informare turistică. În așa fel, accesul la informațiile ce ar interesa turiștii este limitat.

Acest deziderat s-a realizat grație implementării proiectului *Biblioteca Publică – Centru de Informare și Promovare Turistică*, cu suportul GAL *Lunca Prutului de Jos* și contribuția APL *Crihana Veche*.

În acest scop, Biblioteca publică Crihana Veche și-a propus următoarele obiective: să creeze Centrul de Informare și Promovare Turistică *Lunca Prutului de Jos*; să faciliteze accesul turiștilor la informațiile locale

și regionale prin elaborarea traseului turistic *Lunca Prutului de Jos* și al turului virtual cu același nume, având la bază harta interactivă Google Maps și aplicația Google Earth.

Prin implementarea proiectului s-a urmărit sporirea gradului de promovare și acoperire cu informații turistice la nivel local și regional și atragerea cât mai multor turiști să viziteze zona *Lunca Prutului de Jos*.

Rezultatul general al proiectului constă în următoarele:

Crearea Centrului de Informare și Promovare Turistică *Lunca Prutului de Jos* contribuie la promovarea regiunii și localității Crihana Veche ca destinație turistică pe plan intern și extern. Traseul turistic conturat pe harta virtuală Google Maps, la adresa: <https://bit.ly/3uSzjA3> ghidează turiștii către patrimoniul turistic din regiune.

Turul virtual constituit cu aplicația Google Earth: <https://bit.ly/3x7ePWv> sporește vizibilitatea obiectivelor turistice și va dubla interesul turiștilor de a vizita locurile din zonă, inclusiv comunitatea Crihana Veche.

Biblioteca Publică Crihana Veche pune la dispoziția turiștilor materiale de promovare: pliante, hărți, flyere, prezintă informații și promovează ofertele și atracțiile turistice din 9 localități (de la Crihana Veche până la Giurgiulești), situate în *Lunca Prutului de Jos*.

Atragerea turiștilor va stimula locuitorii din Crihana Veche și alte comunități implicate să dezvolte servicii și produse adiționale, va duce la dezvoltarea de noi structuri de cazare, alimentație publică și alte servicii de petrecere a timpului liber și la consolidarea celor existente. Mai multe familii își vor putea asigura venituri decente acasă, fără necesitatea migrației peste hotare.

În rezultatul prestării serviciilor de turism va crește nivelul veniturilor la bugetul local. Prin urmare, Biblioteca Publică Crihana Veche, prin acest proiect, având un nou serviciu de informare și consultanță turistică, cu rol în creșterea circulației turistice locale și regionale, va contribui la dezvoltarea durabilă nu numai a satului Crihana Veche, ci și a comunităților din Lunca Prutului de Jos.

ANGELA ABABII, SPECIALIST PRINCIPAL DCTST

Să purtăm **ie** cu mândrie

Suntem în luna lui Cireșar, când soarele zăbovește cel mai mult pe cer, iar anotimpul călduros își intră, astfel, pe deplin în drepturi. În calendarul spiritualității, urmează Noaptea de Sânziene iar calendarul urban a suprapus Sânzienilor Ziua Universală a Iei. Astfel începând cu anul 2013 la data de 24 iunie se sărbătorește „Ziua Universală a Iei”, care celebrează piesa principală a costumului popular moldovenesc, dar și ideea de feminitate, întrucât termenul „ie” este atributul inclusiv cămășii populare femeiești. Sărbătoarea Iei populare sau a cămășii cu altiță coincide, nu întâmplător, cu Sărbătoarea Sânzienelor. Tradiția populară ne transmite că Sânzienele sunt ființe foarte frumoase care trăiesc pe câmpii sau în păduri și sunt înveșmântate în ii. În noaptea de 23 spre 24 iunie, cerurile se deschid, iar ființele acestea încep să danseze aducând căldura soarelui, dragoste și a poftei de viață.

Ia reprezintă o carte de identitate a moldovenilor, atât la nivel regional, cât și la nivel național, care în ultimii ani a revenit o popularitate crescută în rândul tinerilor. Cămașa populară contribuie la menținerea sentimentului de apartenență pentru moldoveni de pretutindeni, dar și la sporirea mândriei pe plaiul mioritic. În perioadele de grele încercări ia a fost un simbol al apropierii și al cre-

ativității umane. Arta meșteșugului popular și a coaserii iei în special, era moștenită din generație în generație pentru a nu pierde această tradiție care ne reprezintă, împreună cu rugăciunile potrivite care se spuneau obligatoriu înaintea începerii torsurii lânii a țesutului sau a împletitului firelor. Însemnele magice cusute cu grijă, cu fiecare împunsătură de ac, aveau menirea de a proteja purtătorul de spiritele rele, de farmece, ori de soarta rea. Ia este mesajul strămoșilor noștri, fiecare element al ei — încrețit, altiță, râurile sunt masaj din trecut, unde putem vedea o bogăție de simboluri cusute într-un limbaj universal. Potrivit acesteia, pe ii sunt povestite destine, sunt vieți povestite pe aceste bucăți de pânză. Ia era un fel de Facebook în urmă cu un veac. Îmbrăcând o ie și intrând în biserică, despre femeia aceea se știa tot: dacă este măritată, dacă este văduvă, care vrea să se recăsătorească sau dacă se pregătește de moarte, iile femeilor care se pregăteau de trecere aveau anumite semne- simbol. Cu părere de rău o mare parte din aceste ii sunt sub pământ pentru că au plecat odată cu ele. Din respect pentru munca și crearea străbunilor, tradiția și folclorul trebuie să rămână în viață, să le transmitem mai departe. Prin mediatorii bibliotecari și muzeografi (Crocmaș, Cioburciu, Tudora, Ștefan-Vodă, Ștefănești) în perioada de

24- 27 iunie 2021 au fost transmise tainele, semnele, modelele, poveștile iei și a costumului popular organizând activități expoziționale: **Cămașa populară între tradiție și kitsch:** discuție publică despre diferența dintre o ie autentică și un produs industrial s-au de artizianat; **Poveștile iei — frumusețe și pasiune:** expoziție de cărți, foto. Șezătoarea de altă dată: confecționarea unor articole mici cu modele populare simple (batiste, prosoape, marama); **Ziduri de timp:** film documentar despre sat, tradiții și obiceiuri, a fost organizată de către localitățile Purcari, Marianca de Jos, Semionovca, Răscăieți, Ermoclia, Talmaza, Copceac. O altă activitate ca **expoziție de cusături:** documente de artă populară; **Cufărul neamului:** piese din lăzi de zestre, costumul de patrimoniu; **Ia moldovenească și cusături tradiționale:** simboluri, arta populară, expoziție de cămăși și tradiționale; **Fișe de colorat cu tema:** „Ziua Iei” a fost prezentată de către Olănești și Feșteluița. **La un ceai răcoritor din plante de câmp cu sinziene** au fost invitați cititori la biblioteca din satul Volintiri.

Ia este o comoară bijuterică pe care trebuie să o păstrăm. Poate asta este și pentru noi și asta ar trebui să fie, ca să o dăm viitorului și să aducem aminte de fiecare dată care e rădăcina, care sunt originile și mai ales care ne este valoarea noastră.

Școala de arte — diapazon estetic

Citiseam undeva că „Școala de artă este portalul prin care copiii pătrund în lumea minunată și miraculoasă a artei. Aici, tinerele talente prin creativitatea, diligența și sârguința proprie aprind totul și pe toți în jur...”.

Dar, se s-ar întâmpla oare, dacă într-o zi acest portal s-ar închide?

Evenimentele recente, restricțiile severe din cauza situației epidemiologice dificile din țară și întreaga lume, ne-au făcut pe toți să ne gândim la aceasta.

Ce ar fi?

Ce s-ar întâmpla în continuare?

...Cum să păstrăm oportunitatea de a primi educație de calitate pentru copiii noștri?

... Cum să păstrăm pofta de frumusețe atunci, când toată lumea este confuză și deprimată?

Nu fiecărui copil i s-a oferit cu ușurință trecerea la învățământul la distanță, fiind foarte dificil de a stăpâni și însuși materialul didactic în formate digitale neobișnuite. A fost

greu atât pentru profesori, cât și pentru părinți, deoarece în timpul lecțiilor online nu există o legătură tactică și psihologică între elev și dascăl. A fost greu pentru toată lumea, dar s-a reușit!

Vreau să vă împărtășesc impresiile proprii la acest capitol. Conform

atribuțiilor de serviciu, am participat la examenele finale la Școlile de artă din raionul nostru și filialele acestora: Școala de Arte „Marie Bieșu” din or. Ștefan Vodă cu 8 filiale și Școala de Arte din satul Olănești cu 2 filiale.

Școala de Arte „Maria Bieșu” în anul de învățământ încheiat recent a fost frecventată de 606 elevi, care au studiat la cele patru secții (muzică, coregrafie, pictură și teatru), cu 48 de profesori, 4 echipe de creație.

În Școala de Arte Olănești și filialele sale au studiat 225 de elevi, de asemenea în 4 secții și cu 25 de profesori. Colectivul pedagogic în ambele instituții este la o cotă înaltă de profesionalism! Sunt profesori și maeștri de concert de categoriile superioară, unu și doi. Responsabili, într-u totul și cu suflet dedicându-se muncii. Iar rezultatul este evident!

Elevii școlilor de arte au fost întotdeauna și sunt participanți activi la evenimente culturale raionale, naționale și internaționale. De-a lungul anilor de existență, școlile au experi-

mentat atât bucurii, cât și transformări, continuând să întâlnească cu plăcere noi elevi și cu mândrie să-și petreacă absolvenții.

Totul se schimbă... Un singur lucru rămâne constant! Profesionalismul și dedicația pedagogilor, sprijinul și înțelegerea părinților, sârguința elevilor. Acestea sânt elementele de bază, care determină succesul instituțiilor de educație extrașcolară! Aici, copiii învață să cânte la instrumente muzicale, să studieze disciplinele teoretice, de artă vizuală și muzicală, să înțeleagă capodoperele muzicale, plastice și coregrafice, să savureze frumusețea lumii din jur! Învață să picteze, să cânte, să danseze, să gândească și să creeze noi imagini artistice, întruchipându-le în limbajul istoriei artelor.

Școlile de artă au reușit să devină un fel de diapazon estetic, dând tonul întregului mediu cultural al orașului și raionului nostru. Prin munca în comun s-a format o fundație creativă pentru întreg raion. În orașul Ștefan Vodă nu există teatre, muzee de artă, săli filarmonice... oamenii neavând posibilități de a cunoaște estetic Marea Artă. Prin urmare, Școlile de arte, Casele de cultură și bibliotecile au fost și rămân instituții care creează un spațiu cultural unic în zona noastră.

Munca pedagogilor în domeniul artei în condițiile tehnologiilor

moderne nu este doar o slujbă, este un serviciu cu dedicație. În prezent, personalul didactic este principala forță motrice a instituțiilor de învățământ. De-a lungul anilor, școlile au petrecut absolvenți, dintre care mulți și-au continuat educația în domeniul creativ a expresiei de sine.

143 de absolvenți au absolvit școlile de artă din raionul nostru anul acesta! Dintre care 104 au absolvit Școala de Arte "Maria Bieșu" din Ștefan Vodă și filialele sale, 30 de absolvenți ai secției de pictură, 47 — coregrafie, 9 — teatru și 18 secția de muzică. Școala de Arte Olănești au absolvit-o 40 de elevi, dintre care 20 au absolvit secția de muzică, 5 — secția de artă, 7 — coregrafie și 8 — secția de teatru.

Înscriindu-se la școala de arte, nu toți elevii ajung la final, dar acei ajunși la ceremonia de absolvire sunt cei mai harnici și persistenți! Examenele de absolvire trec întotdeauna cu o notă de tristețe, pentru că vine momentul de ași lua rămas bun de la școală. Și, indiferent de câți ani trec,

procesul de dobândire a cunoștințelor rămâne pentru totdeauna în inima fiecărui copil. La urma urmei, sensul principal constă nu numai în învățare, ci și în cunoașterea de sine, pentru autodeterminare, autoperfecționare și autorealizare! Respect directorilor Școlilor de Arte dl Valeriu Moraru (or. Ștefan Vodă) și Ecaterina Gerasimovici (s. Olănești), precum și întregului corp didactic, cu mândrie pentru elevi și succesele acestora!

MARINA NEGRU, BIBLIOTECAR PRINCIPAL LA BPT CHIRCA

O aromă de lectură la BPT Chirca

Pandemia a dat peste cap toate planurile din diferite sfere de activitate. Situația epidemiologică din țară privind infecția COVID-19, ne-a conformat cu desfășurarea lucrului de la distanță. Biblioteca Publică Teritorială din Chirca, raionul Anenii Noi, a dezvoltat și promovat serviciile/activitățile în format online în noua normalitate. În perioada epidemiei toate serviciile au fost petrecute online pe

paginile de Facebook și continue să fie livrate în același format din mai multe motive.

În cadrul Programului Național LecturaCentral, ediția a IV-a, 2021, BPT Chirca se implică în mai multe proiecte. Voi prezenta în continuare cele mai bune 3 practici/experiențe organizate de bibliotecă: proiectul „O aromă de lectură”, inițiativa „O nouă viață poeziilor” și serviciul de bibliotecă „Croșet@rt”.

Proiectul „O aromă de lectură” are drept scop promovarea cărții/lecturii cu ajutorul unor postări care conțin fragmente îndrăgite sau poezii din diferite opere literare. În acest context, lucrările vor fi efectuate sub formă de postere, de animații, sau de benzi desenate. Activitatea cu posterele s-a început pe 5 mai 2021 și va dura până la 15 octombrie 2021. Pe 5 mai 2021 am postat un afiș cu îndemnul de participare la Campa-

nia de Promovare a Cărții/Lecturii. Participanții își vor dezvolta spiritul critic pentru selectarea fragmentului îndrăgit dintr-o operă literară și vor elabora postere pentru a promova cărțile citite. Posterele sunt primite pe Messenger la BP Chirca Negru Marina. Ele sunt postate pe rând, în ordinea în care sunt prezentate. Până la ziua de azi sunt câteva postere. S-au promovat fragmente din operele literare: „Ieșirea din uitare” de Ion Anton; „Fata cu vise alb-negru” de Andreea Russo; „Fluturile alb” de Nicu Nicolaescu; „Secretul din Pădurea Privighetorii” de Lucy Strange; „Dependența” de Constantin Cheianu; „Vinovat de iubire” de Adrian Păunescu; „Te blestem să te îndrăgostești de mine” de Nicolae Dabija; „Vin de pădărie” de Ray Bradbury și „Rochie de zăpadă” de Marinela Lungu. Cel mai mare impact îl are posterul realizat de profesoara de limbă română, Vlada Gopaș, cu fragmente îndrăgite din cartea „Te blestem să te îndrăgostești de mine” de Nicolae Dabija. Fragmentele sunt:

— Ce înseamnă a iubi? l-am întrebat pe necunoscutul care îmi vorbea la capătul celălalt al firului.

— A iubi? Înseamnă a plânge fără lacrimi. Să nu mănânci săptămâni întregi — și să nu-ți fie foame. Să nu bei nimic — și să nu-ți fie sete. Să nu închizi ochii nopți la rând — și să nu-ți fie somn.

A fi îndrăgostit înseamnă a fi singur.

Alergam, parcă stăteam pe loc.
Trăiam, parcă aș fi murit.

Cuvintele reconstituie amintiri, rememorează stări, caută explicații pentru cele întâmplare.

Citiseam undeva, că pentru o dragoste la prima vedere, omul are nevoie de șapte secunde. Eu m-am îndrăgostit în trei. Comparam acea dragoste cu o febră mare. Când afară e arșiță, iar ție îți este frig. Când stai acoperit de-un troian, iar tu te sufoci

de căldură. Ceea ce simțeam pentru ea nu era iubire, era mai degrabă un foc care mă ardea pe dinăuntru, fără milă.

O altă activitate în cadrul proiectului „O aromă de lectură” este sub formă de animații. În unele zile marcante pe plan național sau internațional, postez lucrări realizate în Power Point. Astfel au apărut două animații: una de Ziua Internațională a Familiei cu poezia „Bine e la noi acasă” de Emilia Căldăraru, iar alta de Ziua Internațională a Copilului cu poezia „Glosă copilăriei” de Rodica Nicoleta Ion. Poeziile sunt însoțite de melodii, care accentuează tema și amplifică perceperea lor. În continuare vor fi realizate și alte lucrări în acest format. Ideea a fost inspirată de la inițiativa „O nouă viață poeziilor”. „O nouă viață poeziilor” este o inițiativă interesantă care s-a desfășurat din luna mai, anul trecut, datorită colaborării fructuoase dintre Biblioteca Publică Teritorială Chirca și, scriitorul și ilustratorul de carte Alexandru Plăcintă. Scopul a fost de a promova operele literare într-un nou format. În colaborare cu scriitorul s-a lucrat minuțios la orice detaliu de creare a clipurilor video. Lucrările le-am realizat în programul Movie Maker. Au fost înregistrate și publicate pe YouTube, apoi distribuite pe Facebook poeziile: „Să ne iubim, să ne iertăm”, „Bucuros a fost pământul”, „Ce poate fi mai frumos?”, „Viața omului”, „Ruga”, „Noapte de vară”, „Multe, multe se întâmplă” și „Am adunat cuvinte”. Aceste înregistrări sunt o realizare deosebită care este vizionată și apreciată de foarte multă lume iubitoare de frumosul cuvântului scris în versurile apreciatului autor Alexandru Plăcintă. În ele minuțios și fin au fost îmbinate cuvântul, muzica și imaginea. Impactul acestor postări pe canalul YouTube este foarte semnificativ.

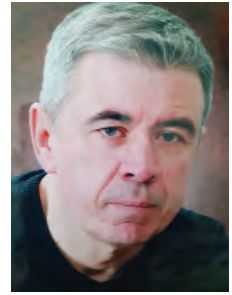
O altă formă de activitate sunt benzile desenate. Cu ajutorul lor se pot promova poezii scurte scrise de poeți autohtoni. Voi învăța utilizatorii să creeze diferite lucrări pe platforma Pixton.

În așa mod anul trecut au fost promovate 10 poezii scrise de Titus Știrbu în cartea „Născocilă, Roade-gumă și Feciorul lui Păcală” în cadrul Campaniei Naționale de Promovare a Cărții și Lecturii „Să citim împreună 2020”. Poeziile „Cartea”, „Dialog la gard”, „Nepoțelul și bunelul”, „Dragoste de țară”, „Tricolorul”, „Fiul lui Păcală se duce la școală”, „Dialog”, „Fetița și domnița”, „Păcală și Tândală” și „Un sportiv de prima clasă” au căpătat un nou aspect grație benzilor desenate realizate de mine. Vom continua să utilizăm platforma www.pixton.com.

Pentru a avea o lectură cât mai interesantă și plăcută, este binevenită folosirea unui semn de carte pentru a marca pagina la care ne-am oprit cu cititul. Dar, când el este croșetat manual, cu mult drag, atunci lectura devine și mai prețioasă. În acest context, în cadrul serviciului de bibliotecă „Croșet@rt” au fost croșetate trei semne de carte. Scopul serviciului este de a dezvolta abilitățile de lucru cu croșeta și a aplica în practică propunerile celor pasionați de croșetare de a împlini mai multe lucrări și semne de carte. Utilizatorii sunt îndemnați să urmărească pas cu pas croșetarea tuturor lucrărilor. Tutorialele sunt elaborate în Programul Microsoft Power Point. Sunt plasate imagini și instrucțiuni pentru fiecare pas. Fiecare prezentare este salvată sub formă de video însoțită de câte o muzică. Voi aduna mai multe semne de carte croșetate de mine, pentru ca eventual să fie folosite în calitate de cadouri la concursuri. Mai apoi, voi forma un atelier pentru a-i învăța pe copii să mândușcă croșeta.

Acestea sunt doar câteva servicii și activități implementate de Biblioteca Publică Teritorială Chirca în perioada când ne conformăm cu lucrul de la distanță în noua normalitate! Fiecare utilizator care are vreun dispozitiv conectat la internet, are acces la informațiile cu privire la serviciile/activitățile organizate de bibliotecă. Vor mai urma încă multe inițiative la fel de frumoase!

Ivan Turbincă

Dramatizare de Leonid Cebotari după povestea cu același nume

Personajele:

1. Ivan
2. Dumnezeu
3. Sfântul Petre
4. Moartea
5. Scaraoțchi
6. Boierul
7. Michi
8. Chirică
9. Profesorul
10. Elevi, draci

Clopoțelul anunță începutul lecției. În clasă intră elevii gălăgioși. Reținerea profesorului îi determină să se ocupe cu diferite lucruri numai nu cu pregătirea de lecție. Unii joacă cărți, alții se distrează cu o minge. Vre-o două-trei fete sar coarda. Peste câteva clipe intră un elev cu un anunț.

RADU: Băieți! Băieți! (Nimeni însă nu îl ia în seamă) Băieți! Colegi, liniștiți-vă odată! (Clasa se liniștește)

VASILE: Ce vrei băi? Ce strigi ca un apucat?

RADU: Ora de română nu va avea loc. Lăpușneanu s-a îmbolnăvit!

TOȚI: Uraaa!

ION: Și acum ce facem?

OLEG: Aida să filmăm tic-toc!

VASILE: Șezi băi cu tic-tocul tău acolo. Mai bine veniți la mine. Eu știu niște bancuri „ot șesnadțati”.

DIANA: Vasile, nu „ot șesnadțati”, ci de la șaisprezece.

VASILE: Știi ce. Diana, las-o mai moale, fato. Nu face valuri mari în treacă c-au să te pape porcii.

TOȚI: Ha-ha-ha!

DIANA: Foarte frumos Vasile. Foarte frumos. Mai bine te-ai învăța a vorbi și pe urmă ai face glume proaste. Și haideți băieți ca să nu pierdem timpul în zadar să înscenăm o poveste. Degrabă în școală se va desfășura concursul poveștilor

înscenate și clasa noastră din nou va fi la coadă.

CĂTĂLINA: Eu zic să montăm „Capra cu trei iezi”.

VASILE: O, eu am să fiu țapul! Beee! Beee!

TOȚI: Ha-ha-ha!

DIANA: Băieți, eu vorbesc serios.

RADU: Dacă e serios, eu propun să înscenăm povestea lui Ion Creangă „Ivan Turbincă”, ce ziceți?

TOȚI: Merge.

ION: Atunci Vasile va fi Scaraoțchi!

VASILE: Iar tu ai s-o joci pe Moartea.

VLADIMIR: Da eu am să joc rolul lui Dumnezeu, și propun ca Nicolae să fie sfântul Petre.

RADU: Băieți, i-an priviți la Adrian! Ruptă bucățică Boierul.

ADRIAN: Da tu, Radule, semeni cu un rus. Așa că vrei, nu vrei ai să-l joci pe Ivan.

DIANA: Dacă-i așa, eu am să joc rolul lui Chirică.

ANDREI: Da eu a lui Michi.

VASILE: Iar toți ceilalți o să fie cornorați, bine?

TOȚI: Bine

RADU: Ei ce? Rolurile s-au distribuit așa că, putem începe.

Toți pregătesc clasa pentru prima scenă în care acțiunea are loc pe un picior de plai, pe o gură de rai. După ce totul e gata, Radu îi întreabă:

RADU: Băieți, sunteți gata?

DIN CULISE: Da!

RADU: Atunci, într-un ceas bun!

Și începe acțiunea. Sună o melodie pe fundalul căreia apare Dumnezeu cu sfântul Petre.

DUMNEZEU: Ce minune, Petre, ce minune pe plaiul ăsta moldovenesc. Vii roditoare, livezi bogate și

oameni harnici, Petre. Oameni harnici.

SF.PETRE: Așa-i Doamne, așa-i neamul ăsta românesc. Cătu-i ziulica de mare tot muncește și muncește, parcă-s niște albini, Doamne.

DUMNEZEU: Că bine zici, Petre. Că bine zici. Vrednic popor. Pe toate le face bine: și munca, și dansul, și cântecul... (*Se aude cineva cântând. Sfântul Petre se uită cine vine și, când colo, vede un ostaș care se apropia de ei.*)

SF.PETRE: Doamne, ori hai să ne grăbim, ori să ne dăm într-o parte, nu cumva ostașul cela să aibă harțag și să ne găsim beleaua cu dansul. Știi că am mai mâncat eu odată de la unul ca acesta o chelfâneală.

DUMNEZEU: N-ai grijă, Petre, n-ai grijă. De drumețul care cântă să nu te temi, chiar dacă e rus, e om bun la inimă și milostiv. Vezi-l-ai? Are numai două carboave la sufletul său și drept cercare hai fă-te tu cerșetor coala, iar eu un pic mai departe. Și să vezi, Petre, să vezi cum are să ne die pe amândouă carboavele de pomană. Ei hai, Petrică, hai la lucru. (*Sfântul Petre se așează într-o parte, iar Dumnezeu un pic mai departe, și încep a cerși.*)

SF.PETRE: Oameni buni, milu-iți-l pe un sârman necăjit și înfometat.

DUMNEZEU: Ajutați-l pe un muritor prigonit și maltratat.

SF.PETRE: Cât vă lasă inima, dați-mi ceva de mâncare.

DUMNEZEU: Nu mă lăsați să mă pierd de foame. (*Apare Ivan cântând.*)

SF.PETRE: Ostașule, fie-ți milă de un biet necăjit.

DUMNEZEU: Fă-ți pomană cu un cerșetor nenorocit.

SF.PETRE: Îndură-te de un creștin flămând și însetat.

DUMNEZEU: Miluiește-l pe un sărac chinuit și mutilat.

IVAN: (*încetând cântecul*) Da-a-a! Rușine! Rușine celor de sus! Că pe un așa plai umblă lumea cu cerșitul! (*Apoi dându-i lui Sfântul Petre o carboavă, zice*): Na, mă! Dar din dar se face raiul!

SF.PETRE: Bogdaproste, om bun! Dumnezeu să te păzească și să te miluiască pentru bunătatea ta, oșteanule.

IVAN: Mulțumesc, cerșetorul. (*Pe urmă se apropie de Dumnezeu și-i dă și lui o carboavă*). I tebe odnu! Dumnezeu mi-a dat, eu dau și Dumnezeu iar mi-a da, că are de unde.

DUMNEZEU: Bogdaproste, milostivule.

IVAN: Pentru puțin, creștinule. Ei ce, oameni buni, să ne auzim de bine.

DUMNEZEU

SF.PETRE: Mergi sănătos, drumetule.

IVAN: Mulțumesc, domnilor. (*Și cântând, pleacă în drumul său*).

SF.PETRE: Doamne, cu adevărat bun suflet de om e acesta și n-ar trebui să meargă nerăsplătit de la fața Ta.

DUMNEZEU: Bine, Petre. Bine. Hai dute și-l oprește. Am eu purtare de grijă pentru dânsul. (*Sfântul Petre prinde a-l striga pe Ivan*).

SF.PETRE: Auzi, drumetule! Zăbovește un pic, am o vorbă cu dumneata. Vreau să-ți comunic ceva. Auzi ori n-auzi? Ioane! Mă Ioane, mă! (*Dar Ivan nu răspunde. Sfântul Petre atunci îl întreabă pe Dumnezeu*) Doamne, dar cum se strigă omul în rusește, că iaca îl chem în limba noastră și nu înțelege?

DUMNEZEU: Idi siuda, Petre, idi siuda.

SF.PETRE: Idi siuda. Aha, nu-mai să nu uit. (*Din nou îl strigă pe Ivan*) Ivane! Mă Ivane, mă! Auzi ori n-auzi? Idi siuda, măi, idi siuda! Da, da, dumneata! Idi siuda! Doamne, vine. (*Apare Ivan*).

IVAN: M-ați chemat, oameni buni?

DUMNEZEU: Da, Ivane.

IVAN: Dar de unde știi așa de bine că mă cheamă Ivan, ponimaеși?

DUMNEZEU: D-apoi dacă n-oi ști eu, Ivane, apoi cine altul are să știe?

IVAN: Dar cine ești dumneata, mărogel, de le știi pe toate?

DUMNEZEU: Eu sunt cerșetorul pe care l-ai mulțumit adineauri, Ivane. Și cine dă săracului, împrumută pe Dumnezeu, zice Scriptura. Află acum Ivane că eu sunt făcătorul cerului și a pământului, creatorul tuturor celor văzute și nevăzute. Într-un cuvânt, Domnul Universului, Dumnezeu. (*Ivan, cuprins de fiori, cade în genunchi în fața Domnului*).

IVAN: Doamne! Dacă robul tău Ivan a greșit cu ceva în fața sfinției tale, fie cu mintea, fie cu gândul sau cu cuvântul, rogu-te, iartă-mi greșalele și păcatele făcute iartă-mă stăpâne! Iartă-mă dacă poți.

SF.PETRE: Nu Ivane, n-ai greșit cu nimic în fața Domnului nostru. Ridică-te. Dumnezeu te-a chemat să te miluiască și să te mulțamească pentru bunătatea ta.

DUMNEZEU: Și află, Ivane că pot să-ți dau orice-ai cere de la mine.

IVAN: Doamne, dacă ești tu cu adevărat Dumnezeu, rogu-te, blagoslovește-mi turbinca asta, că ori pe cine oi vrea eu să-l vâr în ea și să nu poată ieși fără învoirea mea.

DUMNEZEU: Fie, Ivane, după cum zici. În numele Tatălui, și al Fiului, și al Sfântului Duh, să se sfințească turbinca lui Ivan ca ori pe cine ar vrea el să-l vâre în ea și să nu poată ieși fără învoirea sa. Acum și pururea, și-n vecii vecilor Amin.

IVAN: Bogdaproste, Doamne. Acum nu vă fie cu supărare, dați-mi voie să plec prin lume, poate oi găsi ceva pentru turbinca mea.

DUMNEZEU: Pleacă, Ivane.

IVAN: Atunci să ne auzim de bine, Doamne!

DUMNEZEU: Drum bun, Ivane.

IVAN: Mulțumesc Doamne. (*Și luându-și din nou cântecul, se pornește la drum*).

DUMNEZEU: (*oprindu-l*) Ivane, când te vei sătura de umblat prin lume, atunci să vii să slujești și la poarta mea, că nu ți-a fi rău.

IVAN: Cu toată bucuria, Doamne, am să vin numaidecât. (*Și zicând acestea, pleacă*).

DUMNEZEU: Ei hai, Petre, hai și noi la casa noastră. Destul cât am colindat pe meleaguri străine. E timpul să ne întoarcem la rai.

SF.PETRE: Mergem, Doamne. (*Dumnezeu și Sfântul Petre pleacă spre rai*).

Scena a doua

Casa unui boier. În casă e boierul care încearcă, a câta oară, să se dezbaiere de niște cornorați care și-au făcut cuib în una din odăile casei. Boierul, cu o stebă de busuioc și cu un șip de agheasmă, stropește odaia, alungând cornorații.

BOIERUL: Ptfiu-ptfiu-ptfiu! Pieriți, pieriți lucruri rele din casa mea! Of-of-of-of! Mare necaz pe capul meu, mare necaz. Nu știu ce să mai fac ca să scap de urgia asta. Casa am sfințit-o cu toată agheasma din biserică, cruce le-am făcut atâta cât își fac ani de zile toți popii de pe lumea asta. Și nimic. Nimic nu-i scoate din casa mea. Of-of-of-of! Mare belea pe capul meu, mare belea. (*Pleacă în altă odaie. Cum dispăre se aude Ivan cântând. Ajungând la casa boierului, ia vorba*).

IVAN: Aoleu! Pare-mi-se, m-a prins întunericul pe drum. Trebuie să înnoptezi undeva, altminteri mă pot rătăci în miez de noapte. Ce-ar fi să-mi încerc norocul la casa asta? Mai știi, poate că stăpânii sunt niște oameni buni și milostivi. Fie ce-o fi, mă duc să-mi încerc norocul. (*Se apropie de poartă și începe a bate*). Jupâne! Jupâne! Ești acasă? Auzi ori n-auzi? Dacă m-auzi, răspunde! Nu răspunde nimeni. Parcă au intrat cu toții în pământ. (*Din nou bate*). Boierule! Boierule! Ești acasă? Auzi ori n-auzi? (*Se aude boierul bodogă-nind*).

BOIERUL: Ho, mă! Oprește-te! Încetează, că o să-mi strici poarta! Oprește-te omule, că vin. Iaca vin! (*Apare*). Ce s-a întâmplat, mă, de n-ai astâmpăr la așa oră târzie?

IVAN: Seara bună, boierule!

BOIERUL: Bună, dacă zici că-i bună.

IVAN: Nu vă fie cu supărare, cucoane, dar m-a apucat întunericul pe drum.

N-ai putea să mă iei în gazdă pe o noapte?

BOIERUL: De ce nu. Se poate. Numai că pentru adăpost trebuie să plătești.

IVAN: Dacă trebuie, plătim, boierule.

BOIERUL: Atunci intră. Odihnește-te în odaia asta. Măine dimineață ne înțelegem noi cumva.

IVAN: Spasibo, boierule.

BOIERUL: Ce-ai zis, mă?

IVAN: Spasibo, mulțumesc pe-a noastră în rusește.

BOIERUL: A-a-a-a! Ești rus. Ivan, vasăzică.

IVAN: Ivan, Ivan.

BOIERUL: Atunci, noapte bună, Ivane!

IVAN: Somn ușor, boierule!

Boierul pleacă, iar Ivan, scoțându-și arma, se tolănește așa îmbrăcat cum era pe un divan așternându-se pe somn. Dar când să ațipească de-a binelea, deodată se aud prin casă o mulțime de glasuri urâcioase, unele mai urâte decât altele: unele de miorlăit de mătă, altele cu covițait de porc, fel de fel de glasuri schimonosite de nu se mai știa ce mama dracului se petrecea în casă.

IVAN: (trezindu-se) Măi! Dar ce-i cu halul ăsta? Ori casa asta nu-i curată, ori se cutremură pământul! (Și deodată prind a năvăli și a tăbări asupra lui o mulțime de draci cu strigăte și țipete cercând să-l sperie și să-l bage în boale). Stați, bre, ce tăbărâți asupra mea, de parcă ați fi niște tâlhari de drumul mare? Ce vreți de la mine? Cu ce nu v-am intrat în voie? Ori poate aveți de gând să vă bateți joc de mine? De-i așa, mai bine ogoiți-vă, altminteri mă pot supăra și atunci vai de scâfârli voastră. (Dracii, însă, continuă să-și bată joc de rus. Ivan atunci nu gândește mult și unde zice). Apoi stați, cornoraților, că are el, Ivan ac de cojoc pentru voi. Pașol na turbincu, certi! (Diavolii încep a se cărăbăni unul peste altul în turbincă, de parcă-i aducea vântul). Acuși vă arăt eu, afurisiților, cu cine v-ați legat voi! Cu cine ați avut poftă să vă distrați! Am să vă muștruluiesc de-au să rădă și câinii de voi. (Se apropie de turbincă și prinde a-i pocni pe cornorați). Na-a-a-a, spurcaților! Primiți botezul unui oștean care a vrut pace și nicidecum scandal!

DRACII: Aoleu-u-u, mamă! Văleleu-u-u, tată! Am rupt cuiul, tartore!

IVAN: Na-a-a-a, cornoraților! Potoliți-vă pofta, vrăjmașilor!

DRACII: Vaniușa-a-a, oprește-te-te, Vaniușa-a-a! Oprește-te, omule! Că ne vâri în pământ de vii!

IVAN: Ba mai puneți-vă pofta-n cui, necuraților! Na-a-a-a, întunecaților! Primiți ceea ce v-ați dorit, distracție!

DRACII: Vanica-a-a, încetează, mărogel, Vanica-a-a! Îndură-te de noi, Vaniușa-a-a! Îndură-te că ne crapă pielea de usturime!

IVAN: Da-a-a? Dar când ați tăbărât asupra mea, pielea nu vă durea? Na-a-a, satanelor, să știți voi de altă dată cum să vă bateți joc de un ostaș.

DRACII: Oprește-te, omule! Încetează odată că arde inima-n noi de atâta durere! (Zarva asta este oprită de boierul care a fost trezit).

BOIERUL: Măi rusoiule, măi! Ce te zbuciumi atâta? Ce s-a întâmplat de n-ai astâmpăr? Ce tărăboi faci tu acolo?

IVAN: Boierule, vino mai repede la mine. Vino să vezi ce spurcăciuni am capturat eu în casa dumatiale. (Apare boierul).

BOIERUL: Ce-ai pățit mă pothonțule de te-ai sculat cu noaptea în cap și faci atâta alarmă?

IVAN: Ce să pățesc, boierule? Iaca am capturat niște iepuroi în casa dumatiale.

BOIERUL: Ce fel de iepuroi în casa mea la așa oră târzie? Toată noaptea n-am putut închide un ochi din cauza ta. Iar ție ți-i a face glume.

IVAN: Nici un fel de glume, boiere. Ia-n privește încoace (Scoate din turbincă un drac. Boierul văzând cornoratul mai nu leșină de spaimă).

BOIERUL: A-a-a-a!

IVAN: Iată gospodin cu cine m-am vânzolit eu toată noaptea. Vi-l aduc poclon dis-de-dimineață, cucoane.

BOIERUL: A-a-a-a!

IVAN: Liniștește-te, cucoane, liniștește-te. N-ai nici o frică. Mai bine du-te și adă niște vergi ca să-i bat la stroi, să pomenească ei cât or trăi că au dat peste ruschii Ivan.

BOIERUL: Bine, Ivane.

IVAN: Acuși aduce gospodin „palce” și vă fac tribunalul pe loc. Fac un concert cu voi mai ceva ca la filarmonică.

SCARAOȚCHI: (care iese din turbincă) Ivan, numai nu „palce”, Ivan. Nu „palce”, că tare mai ustură partea moale când te gâdilă cu ele.

IVAN: Pașol na turbincu! Talpa iadului ce ești! (Scaraoțchi intră din nou în turbincă. În timpul acesta apare boierul c-un braț de vergi).

BOIERUL: Pofitim Ivane vergi, și fă-ți datoria cum știi.

IVAN: Mulțumesc, boierule. Șezi mata cole ca să vezi cum au să cânte diavolii primind fiecare plata ce i se cuvine. (Dezleagă turbincă). Hai Chirică, ieși din turbincă, c-a venit timpul să dai zdrasti cu mine.

CHIRICĂ: Vaniuța, eu nu pot. Nu știu rusește.

IVAN: Nu-ți fă probleme Chiruşa. Acuși te învăț eu. (Și scoțându-l pe Chirică, când mi ți-l arde, cela mai nu leșină de durere). Na-a-a-a! Spurcăciune necurată ce ești! Primește virtutea ostășească.

CHIRICĂ: Vaniuța! Cruță-mă Vaniușa! Cruță-mă omule! Altminteri dau ortul popii!

IVAN: Pofitim antihristule! Ține-l minte pe Ivan care a făcut armată 25 de ani.

CHIRICĂ: Văleleu-u-u! Of-of-of-of!

IVAN: O să mai poftești măi Chirică pe la casa boierului?

CHIRICĂ: Nu, Vanea, n-oi mai călca pe aici câte zilișoare oi mai avea. Numai iartă-mă! Iartă-mă, Vaniușa!

IVAN: Bine, Chirică. Șterge-o din loc cât n-am jupuit pielea de pe tine. (Chirică, urlând de durere o rupe de fugă, iar Ivan îl poftește pe următorul). Michi, tu ce, aștepti colici ca să ieși la suprafață?

MICHI: Nu, Vaniușa. Pur și simplu m-am gândit că poate mă treci cu rândul.

IVAN: N-o să fie chip, Michișor. (Și scoțându-l din turbincă, îl ia la chelfănat). Pofitim, Michiduță! Primește, păgânule, judecata creștinească.

MICHI: Văleleu-u-u, mamă! Of-of-of, tată!

IVAN: După bucluc ai umblat, băiețele, peste bucluc ai și dat.

MICHI: Văleleu-u-u-u, Vaniușă, iartă-mă Vaniușă! Fieți milă de un drac împelițat! Îndură-te de un diavol prost și întunecat!

IVAN: Fie, Michișor, rupe-o din loc costiujanule cât încă n-am făcut moarte de drac. (*Cuprins de usturime Michi spală putina. Ivan îl scoate pe Scaraoțchi.*) Hai jupâne Scaraoțchi, c-a venit și rândul tău.

SCARAOȚCHI: Ivan, ne nado, Ivane! Ne nado! Te rog Ivane, ne nado!

IVAN: Nado, Scaraoțchi, nado! (*Îl pocnește, nici că-i pasă.*)

SCARAOȚCHI: Of-of-of! Aoleu-leu-leu! Vanea, ajunge, Vaniușă că mi-a fugit sufletul în călcăie de atâta durere.

IVAN: Na-a-a, sătană ce ești, să te înveți tu de altă dată a mai bântui oamenii de treabă, sârsăilă spurcat ce ești! (*Și dându-i drumul, se apropie de turbincă. De acolo dau năvală toți dracii, luând-o din loc, care și în-cotro ca tăunul cu paiul în...*)

IVAN: Ține-i, mă! (*Dracii, fugind, dispar. Ivan se apropie de boier care înlemnise de frică.*)

IVAN: Cucoane, ești viu?

BOIERUL: Viu, Ivane, viu. Dumnezeu să te înzilească, Vaniușă, pentru bunătatea ce mi-ai făcut-o. De acum rămâi la mine și pentru că mi-ai curățit casa de draci am să te țin ca pe palme.

IVAN: Mulțumesc boierule, însă nu pot. Plec să-l slujesc pe Dumnezeu, împăratul tuturor.

BOIERUL: Poate rămâi, totuși?

IVAN: Spasibo, boierule, dar nu pot.

BOIERUL: Atunci, călătorie sprâncenată. De rămâneai, îmi erai ca un frate, iar de nu, îmi ești ca doi.

IVAN: Mulțumesc boierule. Să ne auzim de bine.

BOIERUL: Mergi sănătos, Ivane. (*Ivan pleacă.*) Slavă Domnului c-am scăpat și de draci, și de rus. Acum o să trăiesc în liniște și pace până la adânci bătrânețe. (*Se așează pe divan. Cum numai se lasă, adoarme dus. Cei din culise, văzând una ca*

asta caută să-l trezească ca să-l scoată din scenă.)

VASILE: (*șoptind din culise*) Adrian, Adrian! Sceneta ta s-a terminat. Pleacă din scenă. Auzi, ori n-auzi?

DIANA: Ce-i cu tine, omule? Ai adormit, ori ce?

VASILE: Pleacă odată din scenă! Eliberează scena pentru episodul următor. (*Ceialți îi ajută pe Vasile și Diana*) Adrian, Adrian! Pleacă din scenă.

ADRIAN-BOIERUL: (*trezindu-se*) Ce strigați, băi? Ce-a dat peste voi? Or poate nu vă convine cum joc?

VASILE-SCARAOȚCHI: Ne convine. Numai că demult trebuia să pleci din scenă. Scena ta s-a terminat.

ADRIAN-BOIERUL: Cum s-a terminat? Ce boierul nu adoarme după plecarea lui Ivan?

VASILE-SCARAOȚCHI: Sigur că nu!

ADRIAN-BOIERUL: Îmi pare rău, dar am uitat de acest lucru.

IURIE-SFÂNTUL PETRE: (*ieșind din culise*) Bună ziua noapte! Ai uitat! Dar să mănânci aseară n-ai uitat? Ne-ai stricat toată scena. (*În scenă apar Cătălina și Ion.*)

CĂTĂLINA: Așa-i, așa-i, Adrian! Din cauza ta totul s-a dus de râpă.

ION: A uitat! Parcă-i de la grădiniță.

CĂTĂLINA: Trebuie să-i angajăm o dădacă ca să-i aducă aminte când, unde și ce are de făcut.

ADRIAN-BOIERUL: Știi ce, Cătălina?

CĂTĂLINA: Știu, Adrian! Știu că din cauza ta toată munca noastră s-a dus pe apa sâmbetei.

DIANA: Ei gata, gata, ogoiți-vă. Liniștiți-vă o dată. (*Toți se liniștesc.*) Trebuie să continuăm jocul, dar nu să ne certăm. Să mergem mai departe. Iar mai departe urmează scena din rai. Unde Ivan vine și cere votcă, tabacioc, femei și așa mai departe. Acolo însă nu i se dă nimic, de aceea hotărăște să plece la iad. Și fiindcă scena din rai e mică, eu zic s-o trecem și să începem deodată cu scena din iad. Ce ziceți?

TOȚI: Bine!

DIANA: Atunci fiecare la locul lui. (*Toți intră în rolul dracilor și încep scena la iad. O parte din cornorați se joacă de-a bâza, cealaltă în domino. Distracția diavolilor este întreruptă de Scaraoțchi. Observându-l, dracii înlemnesc de frică.*)

SCARAOȚCHI: Huzuriți, va săzică? N-aveți de lucru? Îngerii își fac mendrele cum vor, iar voi huzuriți?

MICHI: Spurcăciunea voastră...

SCARAOȚCHI: Gura-a-a! Gura-a-a, că scot rânza din voi! La pământ! (*Dracii se culcă*) Sus! (*Dracii se ridică*) La pământ! Sus! La pământ! Sus! La pământ! La pământ! La pământ! Voi ce, ați uitat ce scriu canoanele întunecimii noastre? Eu pe cine întreb?

MICHI: Să tulburăm mințile credincioșilor creștini!

CHIRICĂ: Să-i ciocnim între ei ca să se bârfească!

1 DRAC: Și să se urască!

2 DRAC: Să-i îndrăcim ca să se învrăjbească!

3 DRAC: Ca mai apoi între ei să se sfădească!

4 DRAC: Să-i facem să sufere!

5 DRAC: Să se osândească!

6 DRAC: Să tânjească!

7 DRAC: Să se batjocorească!

SCARAOȚCHI: Și tot timpul și peste tot locul să simtă coada...

TOȚI: Necuratului!

SCARAOȚCHI: Asta e! De aceea, ca să nu uitați voi de altă dată învățătura diavolească, poftiți câte unul la mine ca să vă șorșăiesc oleacă. (*Dărdâind de frică, nici unul din cornorați nu se hotărăsc ca să se apropie de talpa iadului*) Voi ce, așteptați pâine și sare ca să veniți la mine? (*Căzând la picioarele lui Scaraoțchi, dracii îi cer iertare.*)

TOȚI: Spurcăciunea voastră, iertați-ne, întunecimea voastră! Nu ne pedepsiți, stăpâne! Mai mult nu o să se întâmple așa ceva! Numai iartă-ne! Iartă-ne împărate!

SCARAOȚCHI: Bine! De data aceasta vă iert, dar luați aminte: în caz că vă mai prind vreodată, ați rupt cuiul! Clar?

DRACII: Clar!

MICHI: Trăiască și înflorească spurcăciunea noastră!

TOȚI: Ura-a-a! Ura-a-a! Ura-a-a!

SCARAOȚCHI: Iar acum, toți la guleai!

DRACII: Ura-a-a! (*Bucuria este întreruptă de niște bătăi în poartă*).

SCARAOȚCHI: Cine-i acolo, și ce vrea?

DRACII: (*imitându-l pe Scaraoțchi*) Cine-i acolo, și ce vrea? (Se aude Ivan)

IVAN: Ei, tabacioc este?

SCARAOȚCHI: Este!

DRACII: Este!

IVAN: Votcă aveți?

SCARAOȚCHI: Avem!

DRACII: Avem!

IVAN: Da lăutari sunt?

SCARAOȚCHI: Sunt, omule! Ce tot întrebi atâta?

DRACII: Sunt, omule! Ce tot întrebi atâta?

IVAN: Chiar și femeii aveți?

SCARAOȚCHI (*privind desprețuitor la drăcoice, nu știe ce să răspundă. Una din ele se aruncă la picioarele lui și prinde a-l ruga*).

FEMEIA DRAC: Întunecimea voastră! Spuneți-i că sunt, nu ne ignorați, stăpâne, spuneți-i că sunt.

SCARAOȚCHI: Ho, sălbatico! Iar te-a apucat! Bine, sunt!

DRACII: (*bucuroși*) Su-u-unt!

IVAN: Ei, dacă și femeii sunt, aici e de mine. Deschideți poarta.

SCARAOȚCHI: O clipă. (Către draci) Acuși facem un guleai, de-o să dărdăie iadul. Michi, deschide poarta. (*Și de bucurie că peste o clipă o să-și bată joc de un creștin, dracii încep a cânta și a juca. Apare Ivan. Cornorații văzându-l, de frică, înlemnesc*).

IVAN: Zdravie jelaiu, cornoraților!

DRACII: Să trăiești, Ivane!

IVAN: Mulțumesc, afurisiților! Da ce parcă nu sunteți bucuroși de oaspeți?

SCARAOȚCHI: Bucuroși, Vaniușa, bucuroși!

IVAN: Ei, dacă sunteți bucuroși, atunci aduceți la nenea Ivan votcă, tabacioc, lăutari i horoșie devocichi, că am de gând să fac un guleai aici la voi.

SCARAOȚCHI: Ce stați, căsaților! N-ați auzit ce pofteste Ivan Ivanovici! (*Dracii aleargă în toate părțile ca să-i intre în voie rusului*).

IVAN: (*privind iadul*) Horoșo tut u tebea, Scaraoțchi. Tabacioc esti, votcă aveți, babi crasivâie, ne to cito u nas... U nas tac jivut tolico... Nu tâ Scaraoțchi, mujic umnâi, sam ponimaeși o com idiot reci.

SCARAOȚCHI: Ai-i-i-i-i-i-i? D-apoi cum Ivane. Ponimaeși sută la sută. (*Apare o drăcoaică care aduce o găleată de țuică*).

DRĂCOAICA: Poftim Ivane băutura. (*Alta vine cu ceva mâncare*).

2 DRĂCOAICĂ: Iaca gospodin și gustărica.

IVAN: (*holbând ochii la căldare*) Haroșii rachiul! Haroșii! Fiți sănătoși, avezucilor! (*Și pune găleata la gură*).

SCARAOȚCHI: Cinsteste sănătos, Ivane! (*Rusul prinde a suge din căldare de parcă era un cal însetat. Când aproape termină de băut, Scaraoțchi îl indeamnă să guste ceva*).

SCARAOȚCHI: Gustă ceva, Ivane. Pune o fărâmitură în gură. Cușai! Cușai!

IVAN: Scaraoțchi, bagă-ți în cap, ruschie posle pervogo ne zacusăva-iut. (*Și din nou începe a bea. De data aceasta se cinsteste de-a binelea. Sughitând, prinde a măsura drăcoicele*).

IVAN: A znaeși, Scaraoțchi, devocichi u tebea nicego.

SCARAOȚCHI: Da-a-a! Nișto! To cito nado!

IVAN: Esli to cito nado, de ce nu-i muzică?

SCARAOȚCHI: Muzica!

Începe muzica. Cântă și danseză dracii. Joacă rusul de *vuieste iadul, iar cornorații abia își țin sufletul din urma lui. Și când părea că diavoliu o să cadă de oboseală, Ivan oprește dansul*.

IVAN: Stop! A teperi ruscuil! (*Și începe a cânta și juca cazacina, îndemnându-i pe cornorați la dans. Aceia, obosiți și chinuți, de frică, încep a dansa ca Ivan ruseasca. Talpa iadului înțelegând că rusul poate să se întrecă cu măsura, furisându-se, iese afară și începe a bate într-o barabană chemare de război. Pe urmă apare în fața lui făcându-l pe rănitul*).

SCARAOȚCHI: Ivane! Război, Ivane. Barbarii fără să declare război au atacat hotarele iadului. Încă o clipă-două și inamicul va cotropi patria infernă. Ajută-ne, Ivane! Salvează-ne de urgia dușmănească. (*Rusul își vine în simțire, pune mâna pe pușcă și turbină, apoi îndemnându-i pe cornorați, se aruncă asupra inamicului*).

IVAN: Drăcime! După mine asupra dușmanului, înainte arș-ș-ș! Ura-a-a-a-a! (*Și pornește la atac. Dracii, cu strigăte, îl urmează*).

DRACII: Ura-a-a-a! (*Cum însă Ivan iese din iad, Scaraoțchi tronc și-i închide ușa din urma lui, oprindu-i pe cornorați*).

SCARAOȚCHI: Opriți-vă! Nu-i nici un război. Eu l-am păcălit pe Ivan ca să ne debarasăm de dânsul! Gata, am scăpat de rus!

MICHI: Trăiască și înflorească mintea și înțelepciunea iadului nostru!

DRACII: Ura! Ura! Ura! (*Se aude Ivan bătând în poartă*).

IVAN: Ei, cornoraților! Deschideți poarta! Deschideți, cui vorbesc? Deschideți, că de nu, o fac praf și pulbere. Auziți, ori n-auziți? Nu vă puneți în poară cu mine, totuna veți fi ai mei, așa că cât încă nu-i târziu, deschideți, afurisiților! Deschideți, cui vorbesc? (*Dracii însă tac chitic. Ivan, înțelegând că diavoliu n-au de gând să-i deschidă, e gata să plece*). Nu-i nimic, cornoraților. Vă gâbjesc eu altădată. Nu scăpați voi cu una cu două de mine. Și atunci turbinca are să vă știe de știre. Aveți voi noroc că mă grăbesc. (*Și pornește la drum cântând. Când dispăre cântecul, Scaraoțchi ia vorba*).

SCARAOȚCHI: A plecat. Acum ascultați atent și țineți minte ce am să vă spun. Mai devreme sau mai târziu rusul se va întoarce ca să se răfuiască cu noi. De aceea, ordon: fiecare cu ceata lui pleacă în căutarea lui Ivan ca să-i șterpelească afurisița de turbină. Și țineți minte! Întoarcere fără turbină nu există. Ori morți, ori cu turbinca în dinți. Clar?

DRACII: Clar!

SCARAOȚCHI: Primii pleacă ceata lui Michi. Pe urmă se duce Chirică cu ai săi. La urmă voi merge eu cu ai mei. Ați înțeles?

DRACII: Înțeleș, spurcăciunea voastră!

SCARAOȚCHI: (*apropiindu-se de poartă, ascultă dacă e liniște. Încredințându-se că totul e în ordine, poruncește dracilor*) Michi, dă-i drumul! (*Ceata lui Michi, furișându-se iese din iad. Ceilalți rămași așteaptă răspuns de dincolo de poartă. Apare un drac.*)

DRACUL: Întunecimea voastră! Totul e OK.

SCARAOȚCHI: Bine! Chirică, e rândul vostru. (*Ceata lui Chirică, atenți, ca să nu fie observați, dispar din iad. Din urma lor pleacă Scaraoțchi cu ai săi*). Fraților, e rândul nostru. Mergem.

Scena a treia

Poarta raiului. Din rai iese Sfântul Petre obosit. În mână are ziarul pământului pe care e gata să-l citească.

SFÂNTUL PETRE: Măi, măi, măi! Multe treburi s-au mai adunat azi în rai. Nici n-am avut când citi ziarul pământului. Ia-n să văd ce mai scrie dumnealui. (*Citește*). Situația dintre cele două maluri ale Nistrului din nou s-a agravat. Iarăși neînțelegere între frați, iarăși împărțesc palma ceia de pământ. Mă întreb: De ce? Ce nu le ajunge? Ce le încurcă să trăiască în liniște și pace? Ce? (*Se aude un inger strigând*). Sfinte Petre! Sfinte Petre!

SFÂNTUL PETRE: Ce este? Ce s-a întâmplat?

INGERUL: Domnul vă poștește la sfinția sa.

SFÂNTUL PETRE: Iaca vin. (*Pleacă în rai. Cum dispare, apare Ivan cântând*).

IVAN: Pare-mi-se c-am ajuns și la rai. Ei, Ivane, hai apucă-te de lucru. (*Și numai se pune de strajă, că apare moartea care se grăbește la Dumnezeu*). Stoi, vedima, încotro?

MOARTEA: La Dumnezeu.

IVAN: Nelizea!

MOARTEA: Cum adică, nelizea?

IVAN: Vot tac, nelizea, și gata! N-are el, Dumnezeu timp pentru morți. Așa că hai-hai-hai! Du-te și caută-ți de treabă.

MOARTEA: Ia-n dă-te la o parte boșorogule. Eliberează drumul, pușlama ostășească ce ești.

IVAN: Ce-ai zis cotoroaș-o?

MOARTEA: Ceea ce ai auzit, hodorogitule. (*Și îmbrăcându-l pe Ivan, continuă pasul. Rusul nu gândește mult și unde zice*).

IVAN: Pașol, vedima, na turbincu! (*Moartea se bagă în turbincă*) Iar acum, hârco, spune cu ce treburi ai venit la Domnul Nostru?

MOARTEA: Să primesc poruncă de la Sfinția Sa. Să aflu ce am de făcut în următorii trei ani de zile.

IVAN: Bine, hârco. Așteaptă aici. Acuși îți aduc eu răspuns, costiuanco. (*Și intră în rai*).

MOARTEA: (*icnind și suspinând în turbincă*) Turbinca, mâncau-ar focul s-o mănânce, m-a înțeleștat că nu pot face o mișcare. Mai ceva ca la dubală. Nici să mă mișc, nici să mă ridic. Măcar ia și strigă ca-raul. Cum să scap din închisoarea lui Ivan, nici nu mă taie prin cap. (*Apare Ivan*).

IVAN: Ce bodogănești acolo, hârco? Ori poate n-ai răbdare să te apuci de lucru?

MOARTEA: Așa-i Ivane.

IVAN: (*scoate moartea din turbincă*) Atunci ascultă ce ți-a poruncit Dumnezeu. De acum înainte să mănânci trei ani de zile de-a rândul numai pădure bătrână de cea tânără să nu te atingi, că te mănâncă lupul. Înțeleș-ai vedima?

MOARTEA: Da, Ivane.

IVAN: Atunci, pleacă și-ți fă datoria.

MOARTEA: Of-of-of! Ce osândă pe capul meu. Ce osândă.

IVAN: Înghite noduri, hârca. Dacă ar ști că porunca vine de la mine, s-ar supăra, nevoie mare. (*Și din nou se așează de strajă. Apare Dumnezeu. Ivan se înfățișează înaintea Domnului*).

IVAN: Bună ziua Doamne!

DUMNEZEU: A-a-a-a! Ivan? Bună, Ivane, bună. Te-ai săturat de umblat prin lume după crancalături?

IVAN: M-am săturat, Doamne. Nu știu dacă ai la știință ori ba, dar slujesc la poarta raiului de multă vreme.

DUMNEZEU: Și cum decurge slujba?

IVAN: Mulțumesc, Doamne, bine.

DUMNEZEU: Bine că-i bine, Ivane. Moartea n-a fost pe aici?

IVAN: Nu, Doamne, n-a trecut.

DUMNEZEU: E cam timpul să apară. Trei ani de zile au trecut de când a primit poruncă.

IVAN: O veni ea, Doamne, căci ce are alta de făcut.

DUMNEZEU: Așa gândesc și eu, Ivane. Eu de ce am venit, Ivane. Sfântul Petre s-a îmbolnăvit puțin, multe treburi s-au adunat în rai. N-ai vrea să mă ajuți un pic?

IVAN: Cu plăcere, Doamne.

DUMNEZEU: Atunci să mergem (*Dumnezeu și Ivan pleacă în rai. Cum dispar, furișându-se apare Scaraoțchi cu ceata lui*).

SCARAOȚCHI: (*observând turbinca care stă lângă poarta raiului*) Pare-mi-se că am găsit ceea ce căutam. Afurisita de turbincă e aici. Trei ani de zile ne-am zbuciumat ca în sfârșit să punem stăpânire pe ea. Michi, dă-i drumul! (*Michi atent, ca să nu fie observat, se apropie de turbincă. Ceilalți cornorați stau de pândă. Și când Michi e gata să pună mâna pe turbincă, se aude Ivan bodogănind. Dracii se ascund care și încotro. Apare Ivan. Odată cu el, din altă parte, vine și Moartea*).

IVAN: A-a-a! Cucoana Moarte? De multă vreme nu te-am mai văzut. Trei ani de zile au trecut de când nu ai mai dat pe la noi. Bine ai venit, cucoană!

MOARTEA: Mulțumesc, Ivane. Tot aici ești?

IVAN: Tot, jupâneasă. Da unde, gândeai, să fiu, când asta mi-i slujba?

MOARTEA: Gândeam că te-ai fi dus prin lume după berbantlăcuri de ale tale. Acum cred că nu ți-ai mai face blestem cu mine, mii da voie să intru la Dumnezeu, că treabă mare mai am la Sfinția Sa.

IVAN: D-apoi cum nu? Nu cumva ai poftă să te pui la taifasuri cu Dumnezeu?

MOARTEA: Dar știi, Ivane, că te prea întreci cu șaga.

IVAN: Asta ți-e treaba, hârco? Încă mă iei la trei parale, pașol na turbincu, vedima! (*Moartea se vâră în turbincă*) Șopârcai tu, vedima, cu cine șopârcai, numai nu cu Ivan. Multe bunătați ai făcut tu în viața

asta, acum așteaptă să-mi mai fac și eu pe chef. (*Pleacă în rai*).

MOARTEA: (*din turbincă*) Afurisita de turbincă, din nou m-a înțeleștat, că nu pot face o mișcare. Nu știi ce să mai zic și despre Dumnezeu, ca să nu greșesc. Pe semne că a ajuns în mintea copiilor de ia dat lui Ivan atâta putere asupra mea. Bine mi-ar părea să-l văd și pe dumnealui într-o zi în turbincia rusului. Numai atunci mi-ar crede el mie. (*Este întreruptă de draci care ies din ascunziș*). Cine e?

SCARAOȚCHI: Colega, sunt eu, Scaraoțchi.

MOARTEA: Dumneata aici? Ce cauți?

SCARAOȚCHI: E o poveste lungă legată de afurisita asta de turbincă. O să ți-o istoricesc altă dată. Acum mai bine spune cu ce-aș putea să te ajut?

MOARTEA: Scrie o scrisoare lui Dumnezeu despre toate aventurile lui Ivan. Pe urmă, arunc-o în rai. Celelalte lasă pe mine.

SCARAOȚCHI: Bine. (*Strigă*) Pană și cerneală! (*Un drac îi dă cere cerute, scrie scrisoare. Apoi o aruncă în rai*). Colega, s-a făcut.

MOARTEA: Mulțumesc. Acum plecați.

SCARAOȚCHI: Drăcime, spă-lăm putina! (*Dracii pleacă. Apare Ivan*).

IVAN: Auzi, hârco, Domnul nostru, de data aceasta ți-a poruncit ca de acum înainte să mănânci trei ani de zile de-a rândul numai pădure tânără, de oameni și copii să nu te atingi, că te mănâncă focul. Auzita-i, vedima?

MOARTEA: (*din turbincă*) Ba nu, Ivane. Nu mai fac un pas de-aici, până nu-l văd pe Dumnezeu.

IVAN: Așa, vasăzică, janghină bătrână ce ești. Facem mofturi. Foarte bine. Am să te țin la păstramă hăt și bine. De acum în turbincă o să-ți putrezească ciolanele. (*Apare Dumnezeu*).

DUMNEZEU: Ei, Ivane, ce mai diriguiești. Moartea n-a mai venit pe aici? (*Ivan cu o jumătate de gură răspunde*).

IVAN: Doamne, nu vă fie cu supărare, dar tare neastâmpărată și

avană-i cucoana Moarte, de aceea, am rugat-o frumusețea să intre în turbincă ca să se răcorească nițel.

MOARTEA: Doamne, nu mă lăsa, Doamne, de râsul unui măscărici. Slobozește-mă de răul și vicleșugul lui Ivan. Eliberează-mă din turbincia asta blestemată.

DUMNEZEU: Poruncesc să fie slobozită Moartea. (Moartea iese din turbincă) Ei, Ivane, destul cât ți-ai făcut chef. De bun la inimă, bun ai fost, nu-i vorba, dar de la o vreme încoace, cam de pe când ți-am blagoslovit turbincia, te-ai făcut prea nu știu cum. Cu dracii de la boier ai făcut hara-para. La iad ai tras un guleai de ți-a mers veste ca de popă tuns. Cu Moartea ți-ai făcut mendrele cum ai vrut. Dar toate-s până la o vreme, fătul meu. Până la o vreme. De-acum ți-a venit și ție rândul să mori. Moartea are socoteala ei. Nu-i lăsată numai așa, de flori de cuc, cum crezi tu.

MOARTEA: Adevărat, Doamne.

DUMNEZEU: Atunci fă-ți rânduiala, Moarte.

IVAN: Doamne Isuse Hristoa-se, Cel ce voiești ca toți oamenii să se mântuiască și nimeni să nu piară! Rogu-te să fiu îngăduit o vreme în care să-mi grijesc sufletul, să-mi lucrez racla cu mâna mea și să mă așez singurel în ea. După aceea facă Moartea ce va voi cu mine.

DUMNEZEU: Fie, Ivane, fie după cum zici. (*Ia turbincia lui Ivan, apoi, adresându-se Morții, zice*) Lasă-l pe un timp să-și facă ultima rânduială, apoi vino de-i ia sufletul.

MOARTEA: Bine, Doamne. Așa voi face. (*Dumnezeu și Moartea pleacă*).

IVAN: Iată-mă ajuns și la finiș. Și cu ce m-am ales, trăind o viață de om pe lumea asta? În oaste am fost numai de zbuțiu, hăis haram, cea bourean! Pe urmă am umblat așa teleleu-Tănase ba la rai, ba la iad, pe urmă iarăși la rai. Iaca așa umblând de ici-colea, am ajuns și la sfârșit: bătrân și fără nici o mângâiere. Iese, Ivane, c-ai trăit degeaba. Iar asta e păcat Vaniușă, e păcat. Ah-h-h! Mama ei de viață! Dacă aș putea s-o iau de la început! Dar nu-i chip, Vaniușă, nu-i chip. Ei hai, Vaniușă, hai de-ți fă sicriul cu mâna ta (*Ivan*

și face racla). Iaca, Ivane, și casa ta de veci. Patru scânduri închegate împreună și doi metri de pământ! (*Apare Moartea*).

MOARTEA: Ei, Ivane, ești gata?

IVAN: Gata, hârco.

MOARTEA: Dacă ești gata, hai așează-te mai repede în raclă, că n-am vreme de pierdut. M-așteaptă și alții să le dau foaie de drum. (*Ivan se pune în raclă cu fața în jos*).

MOARTEA: Nu așa, Ivane.

IVAN: Dar cum?

MOARTEA: Pune-te cum trebuie să șadă mortul. (*Ivan se așează într-o râlă*). Aracan de mine și de mine! Nici atâta lucru nu știi! Se vede că numai de blesteme ai fost bun. Fugi de acolo să-ți arăt eu, nebunule ce ești. (*Ivan iese din raclă, iar moartea îi ia locul, arătându-i cum șade răposatul*). Iaca așa Ivane, să te așezi. (*Ivan atunci nu pierde vremea și face troncapacul deasupra ei*).

IVAN: Na, că ți-am făcut coneuțul!

MOARTEA: Ivane, ce-i cu gluma asta? Ce, ai înnebunit? Deschide imediat racla! Deschide! Cui vorbesc? Auzi, ori n-auzi? Nu te întrecu cu șaga, boșorogule! Totuna n-o să iasă nimic din aventura ta.

IVAN: Ba o să iasă, încă cum o să iasă, hârco. De aceea închideți leoarba, sclifosito!

MOARTEA: Vanea, gândește-te ce faci. Ai frică de Dumnezeu. El le vede și le aude pe toate. Cât încă nu-i târziu, oprește-te, omule!

IVAN: Ba mai puneți pofta-n cui, ciună neagră ce ești! Ai să ieși din raclă când te-a scoate mâca din groapă!

MOARTEA: Vaniușă, Vanecica, ai glumit nițel, ajunge. Fie-ți milă de mine. Sunt femeie bătrână. Pot să mă înăbuș aici. Te rog, te implor, pentru Dumnezeu, deschide racla!

IVAN: Nici nu te gândi, vedima. De acum du-te pe apa sâmbetei (*și aruncă racla pe apa unui râu*). Mi-a luat el, Dumnezeu turbincia din pricina ta, dar încălțea ți-am făcut-o și eu bună (*Apare Dumnezeu*).

DUMNEZEU: Dar bine, Ivane, așa ne-a fost înțelegerea?

IVAN: Ce ai în vedere, Doamne?

DUMNEZEU: Încă te faci niz-nai? Ai uitat că eu le văd și le știu pe toate? Bine a zis cine a zis: Dacă-i dai drumul lui Ivan, el se suie pe divan, dar e timpul să te dai jos Ivane să te dai jos! În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, să se desfacă racle în care șade moartea, ca mai apoi să vină să-și facă rânduiala sa. Acum și pururi și-n vecii vecilor, Amin. (*Dumnezeu pleacă. Ivan petrecându-l*).

IVAN: Iartă-mă, Doamne, iartă-mă dacă poți. Hârco, hai vino de-ți fă datoria. Știu că ești aici (*Apare Moartea*).

MOARTEA: Ba nu, Ivane. De acum înainte ai să fii bucuros să mori și ai să te târâi în brânci după mine rugându-mă să-ți iau sufletul, dar eu am să mă fac că te-am uitat și am să te las să trăiești cât zidul Goliei și Cetatea Neamțului ca să vezi tu cât e de nesuferită viața la așa de adânci bătrânețe! (*Face un gest, după care rusul fulgerător îmbătrânește*) Ha-ha-ha! (*Dispare*).

IVAN: (*vrând să facă un pas, dar din cauza că e lipsit de puteri, cade jos. Încearcă să se ridice, dar din nou cade. Așa se chinuie câteva clipe care îl fac să sufere mult*) Ce, Doamne, se întâmplă cu mine? Într-o clipă am devenit bătrân și neputincios. M-au părăsit toate puterile. Nu mai sunt în stare să fac o mișcare. Mă sufoc, mă înăbuș. Valuri de foc mă încing, dureri strașnice mă cuprind, tortură și suferință doar mai simt. De acum

înainte cred că mă așteaptă o viață infernală, în chin și osândă, cerșind o picătură de apă și o fărâmă de pâine, ca să-mi potolesc foamea. Decât așa viață, mai bine moarte. (*O strigă pe Moarte*). Moarte! Auzi, Moarte! Unde ești? Răspunde! Știu că ești undeva pe aici! De aceea ascultă-mi umila mea rugăminte! Scapă-mă de durere și chin. Salvează-mă de necaz și venin, eliberează-mă de spiritele rele care mă supun unor chinuri foarte grele! Cu inima umilă și cu lacrimi fierbinți, cu nădejde și îndurare, te rog, vino de-mi ia sufletul! Vino și mă sloboade de osânda asta cumplită! Vino, Moarte! Te rog! Te implor! Pentru Dumnezeu, vino de-mi ia sufletul! Mântuiește-mă odată! (*Plânge Ivan de durere și chin, însă nimeni nu-l aude. Apar dracii înarmați cu bâte și ciomege care sunt gata să-l sfâșie*).

SCARAOȚCHI: Ei ce, Ivane? A venit și rândul tău? Toate-s până la o vreme, Ivane, până la un timp. (*Le face semn cornoraților să-l înconjoare. Dracii fac roată, strângându-l pe rus tot mai tare și mai tare, care țipa de durere*).

IVAN: Moarte! Auzi, Moarte! Cu zdrobire de inimă și cu umilință către tine mă adresez! Miluiește-mă și izbăvește-mă de carul durerii care-l îndur! Scapă-mă de ciuma asta blestemată! Mântuiește-mă odată! (*Și când diavolii is gata să-l rupă, pe scenă vine un profesor și oprește acțiunea*).

PROFESORUL: Clasa a X-a ce-i cu circul ăsta? Voi unde vă aflați? În școală sau la teatru? Ce umblați cu bâtele ăstea de parcă sunteți niște cazaci? Ce-ați mai pus la cale? Ce va mai rămas să dărâmați în școala asta? Ce? Ferestrele le-ați stricat, ușile le-ați dărâmat, pe profesori îi maltratați, lecțiile le abandonati. Cât se poate, măi băieți? Cât se poate? Toate-s până la o vreme, fraților, până la un timp.

RADU: Iertați-ne dom profesor, noi am înțeles lucrul acesta.

PROFESORUL: Aoleu! Nu cumva va venit și vouă mintea la cap?

RADU: Așa e. Ne-a găsit unul ac de cojoj.

PROFESORUL: Și cine, mă rog, e eroul acesta?

RADU: Creangă.

PROFESORUL: Cine, cine?

RADU: Ion Creangă.

PROFESORUL: A-a-a! Iată de ce sunteți în halul ăsta. Mă bucură faptul acesta, mă bucur că în sfârșit ați înțeles și voi, că fără carte nu ai parte, și țineți minte, țineți minte măi copii, numai studiindu-i pe Creangă, Eminescu, Alecsandri, Cantemir, Iorga, Dosoftei, Mateevici și pe toți ceilalți oameni celebri ai neamului nostru, numai atunci vom deveni conștienți de rolul nostru pe pământ, fiindcă ei sunt cei care și-au adus aportul la crearea istoriei gloriei și nemuririi neamului nostru.

CORTINA

ABONAREA LA REVISTA „REALITĂȚI CULTURALE” pentru anul curent

poate fi făcută începând cu orice lună
la toate oficiile poștale

Indice abonare „Poșta Moldovei”: **PM32118**

Abonament pentru **o lună** — **25 lei**

Abonament pentru **6 luni** — **150 lei**

Bojdeuca lui Ion Creangă restaurată într-un program comun România—Republica Moldova

